

# FOAIA POPORULUI

## PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.  
România, America și alte țări străine 11 cor anual.  
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

## Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

## INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI  
(Strada Măcelarilor Nr. 12).  
Un șir petiț prima-dată 14 bani, a doua-oraă  
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

## După moartea Moștenitorului de tron Francisc Ferdinand.

Toată lumea politică din Monarhia noastră, precum și din străinătate, se ocupă încă mereu cu cele întâmplate la Seraievo în Duminică din 28 Iunie n. Vremurile de azi sunt atât de grele, nu numai pentru oamni singuratici, ci și pentru orice popoare sau țări, fie ele mai mari sau mai mici.

Nu mai puțin se recunoaște împrejurarea, că Monarhia noastră suferă de o seamă de neajunsuri, are atâtea năcazuri și rane, încât e tare de lipsă să răsară de pe undeva un cap luminat (un fel de doftor tare învățat), care să afle caile cele mai bune, pe care să fie îndreptată conducerea de stat și pacea Monarhiei. Dacă nu se va întâmpla aceasta, — spun cei mai mulți, — viitorul monarhiei austro-ungare are să fie grozav de întunecat. Astfel fiind, e ușor a înțelege ce va să zică a pierde un moștenitor de tron în puterea bărbăției, a vedea cum se stinge un om, dela care atâtea popoare așteptau izbăvirea unei sorți mai bune.

Pentru că aceea una încă stă: afară de maghiarime, toate celelalte popoare ale Monarhiei legau cele mai mari speranțe de viitorul Împărat. În diferite rânduri el lăsa să se înțeleagă, că după ce se va urca pe tron, va schimba o seamă de lucruri: are de gând să dea egală îndreptărire la toate neamurile din monarhie, va recunoaște drepturi naționale tuturor popoarelor, cari susțin Monarhia. Vor avea deci aceleași drepturi naționale Români ca și Maghiarii. Cehii și Polonii ca și Nemții. Croații, Sârbi, Slovaci și celelalte naționalități din Monarhie își vor putea cultiva limba lor cum le place, cu un cuvânt va fi o adevărată libertate pentru toți cetățenii patriei, pe care o susținem cu banii și cu sângele nostru al tuturor.

Dar acum vedem, că acele frumoase planuri, pe cari le făcuse viitorul Împărat, sunt îngropate deodată cu el. Zicem îngropate, fiindcă nu știm intrucât noul moștenitor de tron e stăpânit de aceleași vederi ca răposatul. Afară de aceea moștenitorul Carol Francisc Iosif e cu mult mai tânăr, el n'are experiența (cunoștința) vieții, și astfel e mai ușor de luat cu vorba din partea celor tari și mari ai zilelor de azi sau de mâine.

Cu totul altcum eră Francisc Ferdinand. Acest principe liniștit și hotărât, înzestrat cu un mare simț de dreptate, eră considerat ca singurul în stare să țină cum-până între naționalități. De aceea cu el n'a

murit un principe, ci o mare idee de prefacere a monarhiei noastre; cu el deodată a căzut steaua lucitoare a naționalităților asuprite.

Și e curios lucru în aceste zile a face constatarea, că toți aceia, cari se temeau de infaptuirea planurilor răposatului, încep acum a bate clopotul amenințător, că noul moștenitor nu cumva să urmeze politica lui Francisc Ferdinand, fiindcă iată ce a pățit acesta, dacă le-a făcut ochi dulci naționalităților!

Noi susținem însă, că aproape toate naționalitățile din Monarhie priveau cu ochi buni pornirile răposatului moștenitor. Iar dacă el cu toate acestea a avut o soartă atât de dureroasă, — aceasta este a se considera ca faptă unui descreștat, a unui criminal lipsit de orice simț și dornic numai de a ruina totul, fie bun, fie rău, fara nici o deosebire.

De aceea sperăm, că noul moștenitor nu se va abate dela caile batute de înaintașul lui. Ce e drept, fiind el abia de 27 de ani, pe când răposatul avea 51 ani, nu știm intrucât e de pregătit pentru povara sarcinei ce-l așteaptă. Pentru lumea mare moștenitorul Carol Francisc Iosif e o persoană necunoscută. Și totuși lui îi poate reveni în tot momentul sarcina de a conduce destinele Monarhiei.

Având în vedere, că răposatul ținea mult la toate naționalitățile Austro-Ungariei, iar la Români în deosebi, — pe când despre noul moștenitor nu se știe nimic cu siguranță, nu mai incupe îndoială, că trebuie să urmărim cu atențiune cece se vor desfășura în viitorul apropiat.

Până atunci să sperăm însă, că se vor lămurii lucrurile și spre binele naționalităților din Monarhie. — iar nu numai pentru cei ce ne asupresc, fiindcă continuarea asupririlor ar putea avea urmări dintre cele mai nefericite, de cece ne-ar plăcea să ne ferească Dumnezeu.

Credem, că nu vom fi mereu lăsați la voia asupritorilor de azi, fiindcă aceasta tot la mai rău ar duce. Nu ne temem însă, că vom pieri, fiindcă un popor de milioane nu mai poate pieri în zilele de azi, doar cel mult că ni se lungesc suferințele.

Dar ne-ar plăcea să vedem zorile unei liniști cumsecade în Monarhia noastră, care liniște nu se poate însă infaptui prin asuprirea unor naționalități din partea altora, ci prin o egală îndreptărire, așa după cum plănuia răposatul moștenitor de tron.

Aceasta e singura politică mântuitoare pentru Monarhie! Toate celelalte încercări vor duce, mai curând ori mai târziu, la stări, asupra cărora e mai bine să nu ne gândim azi, fiindcă noi sperăm îndreptarea celor rătăciți și stăpâniți de șovinism orb!

## Scrisoarea Împăratului cătră ministrii-prezidenți ai Ungariei și Austriei, precum și glasul Împăratului cătră armată.

Maiestatea Sa Monarhul nostru a adresat o scrisoare preainaltă cătră prim-ministrul Ungariei Tisa și prim-ministrul Austriei Sturg, precum și cătră ministrul de finanțe comun (al ambelor țări) Billinski. În această scrisoare, care s'a publicat în foile oficiale ale celor două guverne, se spune următoarele:

„Adânc mișcat mă găsesc azi sub impresia faptului nenorocit, care mi-a răpit pe nepotul meu iubit în plină muncă închinată împlinirii datoriei, împreună cu soția sa prea bună și care m'a pus pe mine și pe casa mea în doliul cel mai dureros.

Dacă pot avea o alinare în această adâncă durere, o pot găsi în nemăratele probe de alipire credincioasă, care mi-a venit din toate cercurile populațiunii.

O mână criminală mi-a răpit o rudă iubită și un ajutor credincios și a smuls copiilor săi tot ce le eră mai scump pe acest pământ, sârobind de o durere nespūsă capetele lor nevinovate.

Totuși, nebunia unui mic grup de rătăciți nu poate sdruncina legăturile sfinte care mă unesc cu popoarele mele; ea nu atinge simțămintele de dragoste adâncă ce mi-au fost arătate într'un mod atât de duos din toate părțile Monarhiei, mie și dinastiei.

De 65 de ani am împărțit cu popoarele mele dureri și bucurii, mereu dându-mi seama, chiar în ciasurile cele mai grave (grele) de înaltele mele datorii și de răspunderea pentru soarta milioanele de suflete, de cari voiui trebui să dau socoteală celui Atotputernic.

Nenorocirea dureroasă, care a căzut pe capul meu, va întări dorința mea de a lucra până la ultima mea suflare pentru binele popoarelor mele, în calca recunoscută cea bună; și dacă pot odată lăsa urmașului meu o garanție de dragostea lor, ca o garanție prețioasă, va fi cea mai frumoasă răsplată pentru grija mea părintească.

Vă însărcinez să aduceți mulțumirile mele la cunoștința tuturor celor cari, în aceste zile de restriște, s'au strâns împrejurul tronului cu o credință și un devotament sincer“.

Viena, 4 Iulie 1914.

Franz Iosef.

## Maiestatea Sa și armata.

Maiestatea Sa monarhul a dat următorul ordin de zi către armată și marină:

„Alteța Sa Imperială și Regală generalul de cavalerie și amiralul arhiducele Francisc Ferdinand, inspector general al armatei întregi, a căzut șterfă unui atentat urât și adânc îndoliat deplâng împreună cu armata mea întreagă pe fericitul, a cărui ultimă lucrare a fost închinată împlinirii datorinții sale scumpe de soldat. Ultimele sale ordine le-a adresat trupelor brave, cari se nizuiesc cu credință și bucurie în Bosnia și Herțegovina spre a ajunge la culmea chiemării lor.

Pe cât de înaltă a fost starea pe care i-am dat-o răposatului în armata mea pe uscat și pe apă, pe atât de înaltă a fost gândirea sa despre lucrările luate în primire. Din mijlocul acestei activități (munci) binecuvântate ne-a fost răpit. Ne plecăm îndurerăți în fața voinței nepatrunse a Atăputernicului, care a cerut o jertfă atât de mare pentru mine pentru armata mea și pentru patrie.

Totuși nu renunț (nu parasesc gândul) la speranța într'un viitor priincios, convins fiind, ca oricare ar fi nenorocirea de care am putea fi încrecați. Moartea va avea un sprijin sigur în devotamentul energetic al forțelor militare ale Monarhiei cari își îndeplinesc cu credință datoria lor.

Viena, 4 Iulie 1914.

Franz Iosef.

## Francisc Ferdinand și Români.

Bisericile noastre jelesc moartea Moștenitorului de tron și a soției sale, prin facerea de parastase și tragerea clopotelor.

Uciderea moștenitorului de tron Francisc Ferdinand și a soției sale a umplut de jale pe toți credincioșii bisericii românești, atât a celei greco-orientale cât și a celei greco-catolice. Pentru odihna de vezi a ucizilor se înalță în bisericile noastre rugăciuni și se fac parastase. Se vedește în chipul acesta adâncă durere din sufletul poporului român în fața pierderii lui Francisc Ferdinand, de care legăm atâtea nădejdi bune în viitor.

Luni, în 29 Iunie nouă. Preasfinția Sa episcopul Dr. Mihail Cristea dela Caransebeș a conchiesat consistorul diecezei Caransebeșului la o ședință, în care a ținut o cuvântare dăruată și înmănt de frumozitate daruri sufletești, ca cari erau încretați moștenitorul de tron Francisc Ferdinand și soția sa Sofia. Tot în această ședință s'a hotărât ca toate comunele parohiale din dieceza sa înalțe rugăciuni pentru odihna sufletelor celor doi ucizi.

Dumineca la 5 Iulie în catedrala din Sibiu s'a făcut parastase pentru odihna vecinică a sufletelor lui Francisc Ferdinand și a soției sale Sofia. A slujit la parastase însuși Înalt Preasfințitul nostru mitropolit Ioan Mețianu încunjurat de Prea cuviosia Sa Dr. Eusebiu Rosca, directorul seminarului Andreian, de domii asessori L. Tritcanu,

Ioan Droc, Dr. I. Stroia, Dr. V. Bologa, Mateiu Voileanu și de domni diaconi Câmpeanu și Dr. Costea. Cântările funebre le-a cântat corul seminarului. După parastas Înalt Preasfinția Sa mitropolitul Ioan Mețianu a ținut o cuvântare, arătând că toate popoarele monarhiei noastre jelesc moartea lui Francisc Ferdinand, dar cu deosebire poporul românesc, care vede în el un om al dreptății. Înalt Preasfinția Sa a blestemat mâna fărădelege, care a răpit viața moștenitorului de tron. Ca încheiere a cuvântării roagă pe credincioși să păstreze amintirea lui Francisc Ferdinand în mijlocul lor, căci cine știe de vom mai avea în capul monarhiei pe un om atât de iubitor de dreptate. — Despre scrisoarea adresată de Exzellența Sa mitropolitul Mețianu către bisericile gr.-or. ca în ziua înmormântării să se tragă clopotele, iar în Dumineca după înmormântare să se facă parastase pentru cei doi răposăți — am scris în numărul trecut.

Luni, la 29 Iunie n. în Blaj s'au animat steaguri de doliu (jelire) pe catedrală și pe școli. Înalt Preasfinția Sa mitropolitul Mihail a ținut o cuvântare înduioșătoare în ședința consistorului mitropolitan din aceea zi despre grozava întâmplare dela Sereievo. Joi în 2 Iulie nouă Înalt Preasfinția Sa a celebrat (slujit) în catedrala din Blaj un *regiem* (slujba pentru odihna de vezi a celor doi morți). Tot în aceeași zi a dat un circular (ordin) către toate comunele bisericesti din metropolie ca să se celebreze câte-o liturgie pentru sufletele lui Francisc Ferdinand și al soției sale și pe toate școlile confesionale sa se puna steag de doliu.

Astfel își mătrurisesc credincioșii bisericilor românești marea lor parere de rău pentru moartea neașteptată a lui Francisc Ferdinand, dela care așteptam fapte de dreptate, prin cari să asigure viitor bun neamului nostru.

## Doliul Curții române.

„Monitorul Oficial“ (caz se numeste foaia oficială a guvernului României) a publicat următoarea știre:

„Maiestatea Lor Regele și Regina au primit, ca o adâncă mâhnire, știrea despre îngrozitoră nenorocire care lovește într'un mod atât de crud familia imperială și regală a Austro-Ungariei, prin neașteptatul stârșit al Alteței Sale Imperiale și Regale Arhiducele Francisc Ferdinand moștenitorul tronului austro-ungar și al soției sale Alteța Sa ducesa de Hohenberg încetați din viață în ziua de 15 Iunie st. v. la Sereievo.

„Acest trist eveniment (întâmplare) a patruns de o jale adâncă inimile Augustilor noștri Suverani (pe Regele și Regina României) cari erau legați de ilustrul defunct nu numai prin legături priincese de familie ci și prin legături de o sinceră și încercată prietenie.

„Indată după aflarea acestei dureroase vesti Maiestatea Lor Regele și Regina au telegrafiat Maiestatea Sa Imparatului și rege apostolic al Austro-Ungariei exprimându-via parte ce iau la aceasta crudă încercare. Maiestatea Sa Imparatul a răspuns Augustilor noștri Suverani, mulțumindu-le în termenii cei mai călduroși“.

Acestei manifestări a Curții regale române trebuie să i se dea o deosebită însemnătate. Se știe într'adevar ca publi-

cațiunile ce apar în „Monitorul Oficial“ cu ocazia morței unui membru al unei familii străine princiare, conțin de obicei numai înștiințarea doliului, luat de Curtea regală română. Maiestatea Sa regele Carol, prin publicațiunea de mai sus, a voit să dea o deosebită însemnătate durerei ce i-a cauzat moartea arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand, un adevărat și sincer prieten al neamului românesc.

Legăturile de veche prietenie ce unesc ambele Curți domnitoare și ambele țări de atâta timp — cum a declarat-o și prim-ministrul Brătianu în cameră — fac să se creadă că și în viitor va fi cu putință o lucrare împreună a ambelor țări pentru susținerea păcii în Balcani, încunjurându-se egudui și schimbări, ce persoane cu gânduri rele caută să provoace prin mijloace criminale, condamnate de toată lumea și mai cu seamă de toți Români, cari datoresc înalta stare de azi a țării lor politice cuminți urmate până azi de conducătorii ei, în frunte cu Maiestatea Sa regele Carol.

## Inmormântarea.

Sosirea rămășițelor pământești la Viena.

Rămășițele mortuare ale arhiducele Francisc Ferdinand și ale ducesei de Hohenberg au sosit la Viena Joi seara, la 11 ore (2 Iulie n.), cu un tren special. Erau așteptate la gară de noul moștenitor de tron, arhiducele Carol Francisc Iosif, de ministrul de războiu și de căpeteniile Curții. Multe doamne erau în doliu (îmbrăcate în negru). Carol Francisc Iosif se apropie de vagon dând onorul răposatilor. Toti se de față fura adânc mișcați când cosciugii au fost ridicate și transportate în sală de așteptare al Curții, transformat în capela, unde preoții Curții dădură binecuvântarea. Când cortegiul mortuar se puse în mișcare mulțimea adunată în fața ingenuchbia. Pe tot drumul până la palat o mulțime de mai multe sute de mii de oameni erau așezați de amândouă părțile drumului. Când cele două care mortuare, însoțite de garde și de trupe, trecuă printre mulțime toți se descoperiră într-o tăcere adâncă. Mulți plângeau.

Sosind la Curtea reședinței imperiale cosciugurile fură din nou binecuvântate de preotul Curții, apoi fură transportate în biserică parohială a reședinței imperiale unde au luat parte la ceremonia binecuvântării: arhiducele Carol Francisc Iosif, arhiducesele Zita, Maria Terezia, Maria Anunciata și alte persoane din familia domnitoare.

## Vizitarea cosciugelor.

Vineri dimineața (3 Iulie n.) între orele 10 și 12 s'a permis publicului să vadă cosciugurile așezate în capela. Un public grozav de mare a vizitat în acest timp capela.

Dupa amiazi, de cu vreme zeci de mii de oameni așteptau pe străzi și în fața Hofburgului trecerea cortegiului.

În rândurile publicului foarte multe doamne au ieșit în ținută de doliu.

Toate prăvăliile au fost închise iar felinarele (lampașele de pe stradă) erau aprinse și acoperite cu flor negru.

În general străzile aveau o infatisare impanatoare de doliu. La orele 4 după amiazi au fost trase clopotele tuturor bisericilor din Viena.

### Slujba de înmormântare.

Vineri după amiază (3 Iulie n.) la orele 4, a avut loc în biserica reședinței imperiale slujba înmormântării arhiducelui Francisc Ferdinand și a soției sale, fiind de față Majestatea Sa monarhul, Arhiducii, Arhiducesele, membrii familiei ducesei de Hohenberg, miniștrii, președinții camerelor deputaților și ai casei magnaților, corpul diplomatic, reprezentând pe suverani și pe șefii de state, numeroase deputațiuni ale regimentelor. Au mai luat parte numeroși demnitari ai Curții și statului, primarii Veneției și Budapestei precum și cel din Agram cu deputațiuni din partea orașelor lor. Toți au fost foarte mișcați în momentul în care împăratul, urmat de membrii familiei imperiale, a intrat în capelă. Cardinalul Piffli a dat binecuvântarea. Slujba a avut o adâncă înrăurire asupra celor de față, cari și puteau ține lacrimile și suspinele. După slujbă, biserica a fost închisă, iar împăratul s'a întors la Schönbrunn.

### Transportarea cadavrelor la Arstetten.

La orele 10 seara corțele răposaiților au fost ridicate pe 2 scaune spre a fi transportate la gara de Vest, de acolo cu trenul la Arstetten. Din ordinele Majestății Sale, corțele erau așezate pe două rânduri pe parcursul, iar mulțimea ocupă trotuarul și spațiile trupelor. Pe corțele se aflau multe corțele cu steaguri. Peste tot pe corțele a trecut cortegiul trupelor au dat ultimele onoruri, plecând în flor negru, sunetul dobelor: corțele se descoperă treptat; mulți plân-

și la orele 10 și 15 corțele cortegiul a aplecat la gară, unde se de față arhiducele Carol Francisc Iosif, arhiducii Petre Ferdinand, Iosif Ferdinand, Leopold Salvator, Francisc Salvator, principele August Leopold de Saxa-Coburg, miniștrii și înalți demnitari. După o nouă binecuvântare corțele au fost puse în vagon iar trenul special a plecat la orele 10 și 55 de minute. La gara de Vest și întoarcere arhiducele Carol Francisc Iosif a fost salutat în mod foarte simțitor de marea mulțime.

### Diferite amănunte.

#### Neînțelegeri din prilejul înmormântării.

Foile vieneze au scris în zilele acestea în starea principelui de Montenuovo, care este îndreptățit cu conducerea tuturor afacerilor la Curtea Impăratului, este sdruncinată cauza hotărârilor, pe cari le-a luat privitor la înmormântarea răposatului arhiduce moștenitor. Principele Montenuovo nu poate suferi pe ducesa Sofia de Hohenberg, soția defunctului moștenitor al tronului. A-

sta din cauză, că soția moștenitorului nu se trăgea dintr'o familie domnitoare, ci numai grofească. De aceea principele Montenuovo a fost de părere și a hotărât, ca numai sicriul Arhiducelui să fie transportat în capela împărătească dela palat, pe când al ducesei Sofia să fie dus sau în palatul „Belvedere“ unde își avea locuința în Viena Moștenitorul de tron, sau dacă nu, sicriul ei să fie dus dela gara de sud dreapta la gara de vest, de unde să urmeze apoi transportarea la Arstetten.

Acest plan al principelui de Montenuovo a fost zădărnicit de mama arhiducelui Francisc Ferdinand, arhiducesa Maria Terezia și de arhiducele moștenitor Carol Francisc Iosif, cari s'au plâns Impăratului. Bătrânul monarh a dat ordin ca să se zădărnicească programul principelui de Montenuovo. Astfel și corpul ducesei Sofia de Hohenberg a fost adus la Viena în gara de sud, iar de aci dus în biserica imperială. Cu toate acestea, copiii defunctului arhiduce nu li s'au permis (nu le-a fost iertat)

ce deasemenea era contrar programului principelui Montenuovo.

Principele Montenuovo oprise chiar și nobilimei înalte (grofilor mari) să ia parte la înmormântare. Când nobilimea protestă, principele Montenuovo se consfătuiește cu ministrul de interne, baronul Heinhold, și ministrul de externe contele Berchtold.

În fața acestor stări, membrii înaltei nobilimi au amenințat că-și depun rangurile și decorațiunile (adece ei, nobilii, dacă sunt astfel dați înapoi, se vor mulțumi de toate rangurile și medaliile, ce le au dela Impăratul). Văzând aceasta principele Montenuovo s'a învoit și a lăsat din planurile lui atât de ciudate, iar Impăratul a ordonat o înmormântare militară, la care să ia parte întreaga garnizoană din Viena.

Tot împăratul Francisc Iosif a ordonat ca copiii arhiducelui Francisc Ferdinand, cari au moștenit numai două milioane de coroane în bani gata, să primească anual dela Impăratul 400,000 coroane. Arhiducesele moștenitor încă și-a luat asupra-și a-

această îndatorire când se va urca pe tron.

Asupra moștenirii averii răposaiților nu sunt lucrurile încă destul de descoperite. După legile Casei domnitoare partea cea mai mare a averii răposatului moștenitor trebuie să rămână membrilor familiei domnitoare. În prima linie să treacă în stăpânirea noului moștenitor de tron. Și cum copiii orfani nu fac parte din familia domnitoare (numai din cauza mamei lor), ei rămân acum fără o seamă de avere. De aceea să susține, că s'au făcut întreprinderi pe lângă Impăratul, ca el să le asigure un venit bun, ca astfel copiii să se poată susține și de acum înainte în starea aceea, cum ar fi fost dacă trăia tatăl și mama lor.

#### Alte amănunte asupra neînțelegerilor.

Un prinț austriac a publicat o scrisoare într'o foaie vieneză, unde să spune, că populația orașului așteptă să se ordoneze un doliu public, lucru ce nu s'a întâmplat. Asta tot din vina lui Montenuovo, din care cauză n'au venit la Viena nici capetele încoronate, cari doriau să vie la înmormântare.

Ducele de Montenuovo era dușman înverșunat al arhiducelui Francisc Ferdinand, pentru că acesta l-a încunjurat în mai multe rânduri (poate fiindcă Montenuovo ură tare pe ducesa moartă). Tot în urma dispozițiilor luate de mareșalul Curții, orfanii arhiducelui n'au putut să ia parte la sfințirea rămășițelor pământești în Hofburgul din Viena, alături de ceilalți prinți, ci numai după aceea. Fratele ducesei ucise, contele Șotec, a fost nevoit să pătrundă pe furie până la catafalcul cu morții, ca să-și ia rămas bun dela sora și cumnatul său, fiindcă nici ei nu fusese invitat să ia parte la înmormântare.



Moștenitorul de tron în sinul familiei sale mult iubite.

să ia parte la slujba înmormântării, ca ne fiind egali în rang cu persoanele, cari după naștere fac parte din familia domnitoare.

Tot din cauza ducesei de Hohenberg, principele Montenuovo a mai hotărât ca la cortegiul înmormântării să nu ia parte armata. Ambele sicrie aveau să fie îngropate noaptea în cripta castelului Arstetten, în prezența numai a funcționarilor Curții.

În contra acestei hotărâri s'a ridicat nepotul arhiducelui Francisc Ferdinand, moștenitorul tronului Carol Francisc Iosif, care izbuti să capete învoirea Impăratului, ca copiii să poată vedea sicriile părinților lor în capela palatului din Viena. Dar n'a putut izbuti ca sicriile să fie transportate ziua la Arstetten.

Tot în contra voinței principelui Montenuovo, arhiducele moștenitor Carol Francisc Iosif s'a dus la gara de sud, pentru a fi de față la sosirea sicriilor. Arhiducele Carol Francisc Iosif a mai hotărât, ca soția sa Zita și arhiducesa Maria Anunciata să aștepte cadavrele în capela Curții, ceea-

## Cum au fost înștiințați copiii despre marea nenorocire.

Oricine își poate ușor închipui, că mare trebuie să fi fost îngrijirea celor ce au făcut cunoscut copiilor grozava nenorocire, ce s'a întâmplat cu moștenitorul de tron și soția sa. Asupra felului, cum li s'au adus aceasta la cunoștința copiilor, se spune următoarele:

Arhiducele Francisc Ferdinand și ducesa de Hohenberg, înainte de a pleca în Bosnia au încredințat cu supraveghierea copiilor pe preotul și profesorul de casă Dr. Stanovski. Copiii au rămas în castelul dela Cluj lângă Witingau. Duminecă la amiazi (28 Iunie n.) a sosit o telegramă din Seraievo asupra mării nenorociri. Dar nimeni n'a îndrăznit să spună copiilor despre cele întâmplate.

Încă Duminecă după amiazi a sosit din Praga cu trenul accelerat (fulger) mătușa copiilor, contesa Henrieta Chotek, sora cea mai tinără, de 34 ani, a răposatei, care trăiește în Praga. Ea s'a înțeles cu preotul Stanovski, ca încet-încet să pregătească copiii cu îngrijire, iar fioreasa faptă să le-o aducă la cunoștința numai mai pe urmă.

Copiii, când au văzut pe mătușa lor, au sărit în sus și au început să se bucură și să se joace. Dar prințesa copiilor Sofia, care e de 13 ani, i-a bătut la ochi, văzând că mătușa lor nu e de loc voioasă. „Mătușe, ce-ți este? De ce ești așa tristă?” — a întrebat copilul îngrijat. Contesa lupta însă cât putea să-și păstreze liniștea, apoi a început: „Dragii mei, eu am primit azi o telegramă din Seraievo în care se spune, că tatica și mamica sunt greu bolnavi. Dar voi nu vă lăsați, ci mergeți în biserică și vă rugați pentru părinții voștri.”

La auzul acestor cuvinte, bietii copii au stat un moment și priveau la mătușa lor

de parcă și-ar fi pierdut mintea. Apoi au început un plâns grozav și cu șiroaie de lacrimi au sărit asupra mătușei, pe care o întrebau mereu: „Bolnavi? De ce? Unde? Și dintr'odată amândoi?”

Contesa, care însăși începuse a plânge, apăra și îmbună copiii din cât mai putea. Ea a răspuns îndoielnic, că încă nu știe, în telegramă nu stă nimic mai de aproape, dar poate vine în curând vr'o știre mai amănunțită. — După aceea plângând au plecat cu toții în biserică, unde copiii au început a se ruga pentru iubiții lor părinți.

plângeau și suspinau. Dr. Stanovski a început a spune copiilor, că de către seară a sosit o a doua telegramă din Seraievo, în care se face cunoscut că părinții se află foarte rău, așa că se poate aștepta și cea mai grozavă întâmplare.

Atunci dintr'odată prințesa Sofia a întrerupt pe preot și cu un strigăt înfiorător s'a aruncat asupra lui: „Au murit! Nu așa că au murit? Eu știu totul!” Și tot trei copiii se băteau și plângeau îngrozitor. Cei doi frați, prințul Max de 12 ani și prințul Ernst de 10 ani, s'au îmbrățișat și

se văitau amar. Într'aceea au sărit și neamurile din odaia de-alături. Mătușa Henrieta, când a văzut desperarea și jalea copiilor, a căzut jos leșinată. Afară înaintea ușilor stăteau servitorii și alte persoane, cari toate plângeau și suspinau. Toată noaptea neamurile s'au silit să dormească și să îmbunătățească pe copii, cari abia către dimineață au adormit, după ce durerea i-a obsesat cu totul.

### Compătimirea copiilor.

După ce s'a aflat îngrozitoarea întâmplare, toată lumea se cutremura de durere la bieții copii și mași orfani de tată și mamă.

În decursul zilei Duminecă și Lună a sosit sute de telegramă la adresa copiilor.

Într'aceea au sosit la palat toate neamurile Ducesei omorâte, mai multe mătuși și unchi, cari dimpreună cu preotul Stanovski au ținut sfat familiar. La urmă preotul și profesorul Stanovski a primit greaua sarcină să aducă la cunoștința copiilor grozavica întâmplare. La 7 ore seara Dr. Stanovski a chemat laolaltă pe bieții copii cari numai cu mare silă au cinat puțin. În odaia de alături stăteau nemișcați unchii și mătușile, cari încă

suși împăratul Germaniei, care cu câteva zile înainte fusese la Conopișt în fața părinților lor, a simțit o mare milă față de orfani. Pentru a-i mai mângâia, le-a trimis dimpreună cu împărăteasa, următoarea telegramă: „Noi aproape nu suntem în stare să aflăm cuvinte, pentru a vă putea spune ceva bună copiilor, cum ne sângerează inima, rugându-ne la voi și la durerea voastră. Dumnezeu să vă stea în ajutor și să vă dea putere, pentru suportarea acestei lovituri!”

## Cu paloșul. 119

Poveste vitejască din vremea descălecarului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

Onea și cu Măhnitul fură găsiți sub câte un morman de leșuri ungurești, erau răniți dar nu de moarte. Când se scoase trupul Măhnitului mai mulți din oamenii de față, de loc din Humulești și din Târgul Neamțului, recunoscură pe Anton și spuseră lui Mișu că el fusese sluga kneazului Stroici. Niște oșteni scoaseră acuma de sub un pod, sub care șezuse ascuns în toată vremea luptei, pe Axinte, flăcăușul care fusese trimis de preot la Mișu. Tremura ca varga și nu era în stare să rostescă nici un cuvânt.

Petrea Cărăbuș bănuia că băieții fusese de rea credință și plătit de Unguri pentru a aduce pe Mișu într'o adevărată

capcană; îi și făgădui că, la ziua, îl va spânzura de cel mai înalt copac din livada preotului. Dar unul din puținii Unguri prinși și lăsați în viață de Români lămurii împrejurările.

În noaptea de înainte venise în sat, după ce rătăcise o zi întreagă prin dealuri, nu Balce, dar frate său, Costea, care semănându-i mult, fusese luat de preot drept Balce. El era într'adevar însoțit de opt tovarăși, din care punea pe doi la pândă pe dâmbul deasupra bisericii. Ei, deacolo, văzuse pe preot cum puse șaua pe cal, după ce vorbise cu băieții pe care-l trimisese și-l petrecuse până lângă poarta lui. Unul din acești doi pândari alergă la Costea și-i vesti că sunt tradați de preot care a trimis un călăreț să deie Românilor de știre că sunt Unguri ascunși în sat. Costea se pregătea să fuga, când în sat intrară două până la treisute de Unguri care scăpase de urmărirea lui Gheorghită șezând ascunși în codri și rătăceau acuma fără a ști încotro s'apuce, iar căpeteniile lor erau prieteni

cu Costea. Costea văzând că-i vine apăsător hotărise să-și răsbune pe preot și îl răstăpese în țapă. Trimisese pe Cracău în sat să deie doi călăreți spre a le da de știre dacă vede că vin dușmanii. Aceștia văzând că au venit la Mișu care, când ajunsese aproape de dâmbul, cărnii pe Dealul Troiții, venise să deie de știre că vin Români dar că sunt puținii. Atunci se hotărise să-i aștepte stând supuși prin livezi, să cada asupra lor când vor fi intrat în sat și să-i măcelărească până la cel de pe urmă. Am văzut cum prevederea lui Cărăbuș zădărnicește scopurile lor.

LXVI (66).

In care se vede sfârșitul acestei povestiri.

Mișu nu părăsi Dăneștii până ce nu văzù pe Vidra înmormântată creștinește lângă biserica din acel sat. Din pricina căderii lui sub cal putea să se ție călare și mai cu greu. Fu dus cu carul la Piața unde rămase până la întoarcerea lui Bogdan.

## Copiii Moștenitorului de tron lângă cosciugele părinților, — în capela imperială.

— Vezi cele scrise la pag. 2, 4, și 6. —



de în acel oraș, după desăvârșita izgonire din țara a oștirilor craiului Lajoș. Cu două zile înainte de sosirea Voevodului, primi vestea că kneazul Baloș murise cu două săptămâni înainte și fusese astrucat în biserica din Poiana, lângă strămoșii lui. Ileana rămăsese acum singură pe lume, nu mai era nici un temei care putea să întârzie căsătoria ei cu Miha. Ea avu loc în Poiană: nuni fură Domnul și Doamna Moldovei, iar Părintele Isaia, preotul care îi binecuvântă. N'am nevoie să mai spun că Gheorghită, Bibire, Stroici și Petrea Cărăbuș se aflau de față, cu o mulțime de kneji și de oșteni. Din foștii cetăși ai Păunașului Codrilor rămași în viață nu lipsi nici unul.

Mihu și cu Ileana trăiră împreună fericiți până la adânci bătrânețe și avură norocul să vadă ridicându-se, din copiii copiilor lor, oșteni viteji și înțelepți, neveste frumoase și vrednice. Miha luă parte cu slava la toate războaiele purtate de Bogdan împotriva Craiului Lajoș, care necontenit năvăleă asupra Moldovei și necontenit

se întorcea înapoi cu rușine și cu pagubă. După moartea lui Lațcu, își legă soarta de aceea a Mușateștilor; mai ales silințelor sale datorca Petrea Mușat recunoașterea lui de Domn de către Bărlădeni.

Cavalerul Ulrich ținu cuvântul dat Cavalerului Albrecht și aduse Marii cea de pe urmă dorință a bunului și cinstitului oștean care îi fusese mai mult tată decât soț. Însoțită de Ulrich, de Conrad Müller și de credincioasa Hertha, ea reveni în Moldova în vara care urmă după întâmplările povestite mai sus. Nunta ei cu Stroici se făcu în Suciava: nuni fură iar Bogdan cu Doamna lui. Și ei se bucurară de o fericire îndelungată și văzură pe copiii lor mari. După moartea lui Lațcu, Ștefan nu primise Domnia Litvanului Iurg Coriatovici, ca și Miha el se dadu în partea Mușateștilor și găsi pe câmpul de luptă o moarte de căpitan viteaz. Maria, văduvă pentru a doua oară, se călugări și fu cea dintâiu stăriță a mănăstirii Horodnicului. Hertha se căsătorise cu Conrad Müller, amândoi răma-

seră în slujba lui Ștefan și a Marii până la moartea lor.

Anton se întoarsese la fostul lui stăpân. Ajuns la adânci bătrânețe, el mai învăță pe copiii lui Stroici cum să mănuiască sulita și paloșul. Gheorghită se căsătorii după câțiva ani cu frumoasa fată a kneazului Pogan. Credincios către Bogdan cât ținu Domnia acestuia, păstră aceeași credință către Lațcu: luptă cu Mușateștii împotriva lui Jurg. Rănit de moarte într-o luptă cu Tătarii, pe care după o năvălire în țară îi urmărise peste Nistru, făcu pe Codreni să-i jure că vor recunoaște pe Domnul Moldovei, care era atunci Roman Mușat, de stăpânitor al lor. Bibire murii burlac: în toată viața fu tovarășul nedespărțit al lui Gheorghită, atât în războaie cât și în vreme de pace. Când Codrenii se închinară lui Roman, el făcu pe Lăpușneni să urmeze această pildă.

Petre Cărăbuș găsi o moarte cinsteșă dar foarte timpurie în cursul celui de al doilea războiu purtat de Craiul Lajoș cu

## Copiii Moștenitorului.

Pe pagina 5 a foii dăm chipul, în care se vede cum copiii Moștenitorului de tron se roagă în fața catafalcului pentru olibna părinților omorâți. Copiii au sosit în Viena numai Vineri la ciasurile 8 și jum. seara. Nefăcând și ei parte din familia domnitoare (din cauza mamei lor) n'au putut lua parte la slujba înmormântării, ce s'a ținut la 4 ore în aceeași zi. Seara la 10 ore cosciugele au fost transportate la Arstetten, unde Sâmbătă la amiază sicriile au fost așezate în criptă, conform dorinței răposatului.

## Austro-Ungaria și Serbia.

De când cu atentatul dela Seraievo, mereu se vorbește numai despre stările dintre Monarhia noastră și Serbia. Uaele cercuri vieneze ar dori, ca Austro-Ungaria să pornească războiu contra Serbiei, fiindcă se susține că căpeteniile atentatului ar fi un general sârb și un ofițer de ștab sârb, cari au povățuit pe Princip. Foile sârbești încă scriu foarte aspru contra Monarhiei. Asta din cauză, că o mulțime de Sârbi din Bosnia au fost scoși afară din țară, de asemenea s'au luat stricte măsuri contra Sârbilor din Bosnia. Cu toate acestea, deocamdată nu credem să ajungă lucrurile la războiu.

**Ura Sârbilor contra Casei domnitoare.** Ziarului „Reichspost“ din Viena (gazetă bine văzută de răposatul Moștenitor), i se anunță din Agram, capitala Croației: Ziarul sârbesc „Srbobran“ din America, care e un adaus al ziarului „Srbobran“ de aici (din Agram) a publicat la 3 Decembrie 1913 un articol sub titlul: „Noi vom plăti spesele călătoriei arhiduceului moștenitor în Bosnia“. A publicat apoi un articol sub titlul: „Sfânta răzbunare“, în care să zice între altele: „Cuțitele, bombele, revolverele Browning, dinamita, sunt arme sfinte, alese de Dumnezeu. Moarte dinastiei Habsburg! Vecinică amintire eroilor, cari își ridică mâinile contra ei!“

Ținând seamă de cuvintele de mai sus, nu e greu a ghici, că pornirile Sârbilor de aici sunt sprijinite și de cei din America.

**Rusia sprijinește pe Sârbi împotriva Austro-Ungariei.** Marea gazetă nemțească „Kölnische Zeitung“ din Köln (Germania), află din Sofia, că prințul moștenitor al Serbiei, actualul regent Alexandru, spusese că dorește să ia parte la înmormântarea arhiduceului Francisc Ferdinand. Dela Viena s'a răspuns însă, că prezența prințului sârb

Bogdan. Sora lui, Stanea muri în calugărie.

Kneazul Tarziul izbuti să ademenească pe Bărlădeni să-l ierte și să îngăduie întoarcerea lui în țară. Dar frumoasa Florica îi otrăvi traiul: el muri în curând de dambă. Limbile rele ziceau că dambălu venise în urma descoperirii ce făcuse că Florica îl înșală. După moartea kneazului ea se căsătorii cu vatămanul lui care o bătă până la moartea ei.

Dacă voiu adăogi că Ploșcan muri în vremea lui Lațcu fiind tot șoltuz al Bărlădului și lăsând toată averea lui Mihă, căci Mitrana murise nebună puțin după moartea lui Manea, cred că nu-mi va mai rămânea decât să-mi ieu ziua bună dela cetitor, mulțumindu-i pentru răbdarea și bunăvoință cu care a ascultat această lungă povestire.

Cu acest număr se isprăvește interesantul roman „Cu paloșul“. Cine a păstrat foile, iar acum îi lipsește vr'una, să ne scrie; o să-i trimitem ce-i lipsește, întrucât vom mai avea.

moștenitor nu este dorită la înmormântarea arhiduceului moștenitor.

Prin aceasta ura Sârbilor împotriva Austro-Ungariei a crescut și mai mult. Această ură este întreținută fie altfel de Rusia, care făgăduiește tot sprijinul ei Serbiei.

Ziarul „Ruskoje Slovo“ scrie într'un număr mai proaspăt că Serbia poate să se lase în nădejde pe sprijinul Rusiei și în cazul când Austro-Ungaria ar stăruii ca cerțetarea împotriva celor amestecați în atentatul din Seraievo să fie continuată și în Serbia, e foarte cu puțință că se vor naște încurcături, cari vor trebui lămurite cu sabia.

## Doliul Românilor.

În semn de doliu și recunoștință față de arhiducele Francisc Ferdinand, — d-l Dr. Teodor Mihali, însoțit de domnii Aurel Popovici, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Dr. Sterie Ciurcu și studentul Isăceanu au depus pe sicriul răposatului moștenitor de tron o frumoasă cunună de lauri și trandafiri, iar pantlica tricoloră purtă multă grațioasă inscripție: „Românii din Ardeal și Ungaria — nobilului lor ocrotitor“. Din acest prilej domnii Dr. Mihali și Dr. Vaida au fost zilele trecute la Viena.

— Adunarea comitatului Sibiiu, întrunită Lunea trecută, încă și-a exprimat doliul din cauza asasinării arhiduceului Francisc Ferdinand și a soției sale. În numele Românilor a vorbit d-l asesor consistorial Nicolae Ivan, care a spus: „Noi reprezentanții poporului român din comitatul Sibiiului, ca o parte a poporului românesc din această țară, care popor excelează prin credință și alipire față de tron și patrie, condamnăm, măhniiți în inimile noastre îndurate, cu cea mai mare hotărâre a convingerii noastre acest act barbar, cu atât mai mult, cu cât am văzut în calitățile alese ale fostului nostru moștenitor o chezășie pentru o soartă mai bună a poporului nostru. Ca mângâiere ne rămâne numai speranța că ideile, de cari a fost condus neuitatul moștenitor, vor trăi și mai departe.“

## Știri diferite.

**Constituanta României ia vacanță, repaos peste vară.** Constituanta, dieta de acum a României, a ținut Sâmbătă, în 21 Iunie v., cea din urmă ședință înainte de vacanța de vară. În această ședință s'a ales două comisii dintre deputații de seamă ai Constituantei, cari, până la toamnă, au să chibzuiască temeinic, ce legi trebuie să se înlocuiască din Constituția României și cum au să fie legile cele nouă. Într'o comisie a intrat și cunoscutul nostru învățat Nicolae Iorga. Constituanta se va deschide din nou numai la toamnă, când apoi va debata schimbarile, reformele, pe cari le vor propune cele două comisii.

**Au fost împușcați doi soldați români la granița nouă dintre România și Bulgaria.** Miercuri, la 1 Iulie n., câțiva soldați români din regimentul 40 Călugăreni, sub conducerea căpitanului Săulescu, supravegheau 30 de lucrători turci, cari săpau hotarul cel nou între Cadrilaterul României și Bulgaria, hotar care trece printr'o pădure. În timpul lucrului soldații bulgari de graniță, au ieșit dintr'odată din niște tufișuri, unde stau ascunși, au pus puștile la ochi și au tras șapte focuri asupra a trei soldați români, dintre cari unul a murit pe loc, altul a fost împușcat în două locuri la un picior, iar al treilea cu numele

D. Oprescu a luat-o la fugă și nu i s'a mai putut da de urmă. Mai târziu s'a aflat că a căzut în mâinile Bulgarilor, unde e făcut prizonier. Iată în ce chip hoțesc au împușcat soldații bulgari pe Români la graniță!

Apucăturile acestea ale grănicerilor bulgari nu sunt chiar noi. Încă din toamna trecută, când tot domnul căpitan Săulescu lucra la regularea frontierei, zilnic se întâmplă ca grănicerii bulgari să tragă focuri în soldații lucrători români. Mai pe iarnă au împușcat asupra locotenentului Teodorescu, care a scăpat neatins. Purtarea cinstită a grănicerilor români a fost talmăcită de Bulgari ca o slăbiciune. Dar lucrurile acestea au dat de gândit și autorităților române, ba chiar și guvernului român, care a început să cerceteze cu de-amănuntul, cerând lămuriri guvernului bulgar în privința aceasta.

Această bravură urâtă a soldaților bulgari, numai necinste face neamului bulgăresc, care și-a uitat că pastera românească i-a scăpat acum îi anul de peire.

## Comemorarea lui Eminescu în Sibiiu.

Programul sărbării comemorative, ce o va aranja Asociațiunea, la 1 Iulie v. a. e. în sala festivă a Muzeului Asociațiunii din Sibiiu, din prilejul împlinirii alor 25 de ani dela moartea lui Eminescu, este următorul: 1. Cuvânt de deschidere. 2. „Rugăciune“, cor mixt comp. de L. Tempea. 3. „Personalitatea lui Eminescu“, de Oct. C. Taslanu. 4. „Somnoroase păsărele“, cor bărbătesc, comp. de Tudor cav. de Flondor. 5. „Satira a 3-a“ de Eminescu, declamată de Iuliu Enescu. 6. „Dorința“, cor mixt, comp. de L. Tempea. 7. „Eminescu și Ardealul“ de Eugen Goga. 8. „Marș“, cor mixt comp. de L. Tempea. Corurile vor fi conduse de d-l Benel Crișan. — Taxa de intrare la această sărbătoare este benevolă. Sumele încasate de contribuțiuni se vor întrebuiți pentru necarea unui bust al lui Eminescu, prezentat de Asociațiune. După sărbătoare publicul se va întruni la o cină comună în restaurantul hotelului Boulevard.

## Listele electorale.

Intocmirea listelor electorale se va face dela 10 Iulie până la 1 August. Aleggerile parlamentare din primăvara viitoare vor avea loc pe baza acestor liste. Îndată grije trebuie să avem, deci, ca listele să se întocmească cu cea mai mare băgare de seamă.

Cine și cum poate ajunge în listă, va să zică primi drept de vot, se lămurește în broșurile tipărite de comitetul național. Rugăm pe bărbații noștri de încredere, să răspândească pretutindeni acele broșuri. Alegătorii români găsească în ele și pretutindeni îndemnuri, cu cine au să voteze.

Mai rugăm bărbații noștri de încredere, să lămurească pe săteni, că în fata comisiilor pentru liste, oricine se poate supune din nou la examenul de scris și cetire. Se pot supune și cei ce nu au fost lasari pe ste tot la examen, și ceice s'au supus odată, dar au fost „trântiți“.

Să lămurească apoi pe săteni, că examenele să fac fără plată și fără globă. S'a răspândit, anume, știrea prin unele sate, că celce nu va trece la examen, are să fie globit, adecă va avea să plătească o pedeapsă oarecare în bani. Toate stăruțele mincinoase trebuie desmintite cu stăruțel.

Să-i lămurească în sfârșit, că examenele să fac în românește, și după cartea de cetire din clasa a VI-a poporală, cu

după cuvintele ce-i toacă prin cap cutărui notărășel.

Să iee parte peste tot la lucrările comisiilor, având grijă, să nu ajungă în liștă nevrednici, iar cei vrednici să ajungă!

Apelăm din nou la toți intelectualii români, mai ales la tinerime, ca peste vară să țină conferințe și sfat cu poporul, despre legea electorală, în loc de alte chestii mai puțin actuale. Adunarea învățătorilor bihoreni la Pocola și alții în alte părți au dat pildă frumoasă ce trebuie de făcut.

La muncă deci cu toții!

BIROUL CENTRAL  
al partidului național român.

## Răscoala din Albania.

Turburările din Albania continuă și acum. Hărțelile între frații de sânge *malisori* (de religie catolică) și *musulmani* (de religie turcească) n'au încetat. În ajutorul prințului de Wied și a malisoriilor sosesc voluntari din multe țări, din România au sosit la Durazzo într'un rând 30, apoi 200 de voluntari, din Germania 27 etc. Evorba numai ca prințul de Wied să poată susține puterea de oaste străină ce-i vine într'ajutor, căci visteria (casa de bani) țării e aproape goală.

Cu mirare se întreabă lumea: ce rost are războiul acesta dintre frați de sânge, dar că unii au religie romano-catolică alții turcească. După faptele multe câte s'au petrecut în Albania până acum, s'a putut înțelege, că asmutările la războiu vin din țări străine, nu din mijlocul Albanezilor. S'a văzut că Italia părănește mai mult pe Albanzii de religie turcească (pe musulmani), iar Austria pe Albanzii de religie catolică (prințul de Wied încă e de religie catolică).

Se zice, că se dă lupta în Albania mai mult în urma întarțărilor Italiei și Austriei, cari fiecare vreau să se instăpânească mai tare pe Marea Adriatică și să aibă cât mai mare putere asupra coastei Albaniei.

Dacă războiul între frați ar înceta, dat musulmanii ar chibzu, că e numai în bine țării supunerea lor prințului de Wied, în loca tuturor asmutărilor din afară. Albania ar putea să se întrezeze, să se întrezească. Veștile din urmă, cari vin din Durazzo ne spun, că tulburările nu mai sunt așa temătoare. Se crede chiar, că prințului de Wied încurând îi va reuși să așeze pace și să se apuce de zor la muncă pentru statornicirea liniștei și siguranței în mult lărgita sa țărișoară. Asta se poate vedea și de acolo, că înțeleptul rege Carol al României îi încurajază mereu pe prințul de Wied și îl sfătuește să ducă lupta cu bărbăție, căci mult nu vor mai putea nici răscolatii să se împotrivescă. Deci cuvintele înțeleptului Rege sunt ca o cheazășie pentru Albania.

Generalul Bib Doda, conducătorul armatei domnitorului Albaniei a venit la Durazzo, cerând prințului de Wied bani pentru arme, proviziuni de mâncare, și alte. Se crede că îi va reuși ca cu trupele lui să întingă pe răscolaiți.

Foile din Albania sunt necăjite foc pe nepăsarea Europei zicând, că dacă Europa nu mai sta nepăsătoare față de anarhia din Albania, atunci urmările vor fi grozav de rele nu numai pentru Albania, ci chiar pentru Europa întreagă.

## Mulțumim tuturor abonaților nostri

cari din prilejul reînnoirii abonamentului lor, sau în urma împrejurării că acum e jumătatea anului, ne-au câștigat abonați noi. Prin aceasta ne-au arătat o nouă dovadă a dragostei, ce o poartă „Foi Poporului”. Primească deci cu toții, atât abonații cei vechi, cât și cei noi, deosebita noastră mulțumită pentru interesul, ce ne arată, înmulțind mereu ceata din jurul acestei foi. Cu această ocazie Vă rugăm pe toți, a ne purta și în viitor aceeași alipire, ca astfel să putem face „Foaia Poporului” tot mai bună și mai bogată în cuprins.

Într'un număr trecut am adaus mandate postale lat oți aceia, al căror abonament se isprăvește cu 30 Iunie. Prin aceste rânduri ne adresăm tuturor acestor iubiți abonați, cu rugarea, să binevoiască a trimite cât mai degrabă prețul abonamentului pe a doua jumătate a anului de față.

E drept, că peste tot locul se simte lipsa de bani. Dar tot asemenea și noi avem mari cheltuieli cu scoaterea acestei foi, care se dă pe un preț aproape de nimic, socotind mărimea ei. Din cauza aceasta nu putem da foaia pe așteptare

sau să trimitem o seamă de numeri peste timpul împlinit. Astfel stând lucrurile, din săptămâna aceasta încolo nu mai trimitem foaia aceluia, cari încă n'au plătit.

Până acum vedem însă, că aproape toți iubiții noștri abonați vechi ne rămân credincioși. Credem deci, că și ceice n'au trimis până acum o să trimită în zilele viitoare. **Vor face oricum de cele 2 cor. 20 bani și vor plăti abonamentul și pe viitor, ba vor îndemna și pe alții a abona foaia noastră.** Asta credem, că e de datorința oricărui bun Român, ținând seamă și de împrejurarea, că noi chiar acum trebuie să plătim și suportăm atâtea spese și temniță pentru procesul avut, a cărei sentință s'a ridicat la valoare în zilele trecute. **E o datorință românească, fraților, a înmulți ceata celor din jurul acestei foi, care e cea mai veche, mai ieftină și mai bună foaie populară.** Fiecare abonat vechiu poate ușor câștiga încă unul nou! **Numeri de probă se trimit, la cerere, gratis oricui.**

În zilele din urmă s'au întâmplat în țara noastră lucruri, cari ne fac de datorință de a ceti și urmări cu toții mersul politicii în Monarhie. Cetiți cât mai mult, fraților! Lățiți foaia peste tot locul!

## Prinderea atentatorului Princip

care a puscat asupra Moștenitorului de tron și a soției sale.



## Chiuituri.

Din jurul Sibiiului.

Uiu-iu mi-am luat seamă,  
Epurele-i bun tocană,  
Epuroaica de friptură,  
Mândra de fucat în gură.

Dragostea de fată mare  
Îi ca fasolea din căldare,  
Când îi pui un pumn de sare  
Și n'are nici o gustare,  
Dar dragostea de nevastă  
E ca floarea din fereastră.

Dragostele de neveste  
Mi-te bagă pe ferestre  
Și te scot pe unde pot:  
Pe sub strașină, prin pod....

Busuioc în lada mesii  
Place-mi fata morăresii.  
Da-mi mai place-a preotesii;

Roatele morii s'o calce.  
Eu o plac, ea nu mă place...

Mândruțița dacă-i mică  
De o pui la sac, ridică,  
Iară mândra cât o salcă  
Când o pui la sac, o calcă.

Lelea cu pieptaru nou  
Pe la gură-i toată ou,  
Lelea cu pieptaru vechiu  
Pe la gură-i tot curechiu.

Frunzuliță dintre vii  
Are mândra nouă îi;  
Trei sunt rupte, patru sparte,  
Două nu se țin în spate.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

# Știrile Săptămânii.

Sibiu, 9 Iulie n.

**200 de ani dela moartea lui Constantin Vodă Brâncoveanu.** Se împlinesc la 15 August 200 de ani, decând în Constantinopol Turcii au retezat capul lui Constantin Brâncoveanu, domnul Țării românești. Brâncoveanu, prin o politică isteasă, a fost în stare să facă față nenumăratele rele câte se abătura peste țara românească. În timpul domniei sale țara a fost bogată, înfloritoare, s'au ridicat o mulțime de lăcașuri sfinte, biserici și mănăstiri, s'au tipărit cărți bisericești în limba românească etc. La 15 August din anul acesta se vor face parastase în România, la toate bisericile și mănăstirile zidite ori ajutate de el. În București se va face o expoziție cu obiecte religioase și istorice, rămase dela el, iar profesorul Nicolae Iorga va tipări o carte despre arta (pictura, zugrăveala) bisericească din timpul lui Constantin Vodă Brâncoveanu și a familiei sale.

Bogatul Vodă Brâncoveanu a știut să împace pe dușmanii mulți ai țării românești din aceea vreme. pe Turci, pe Ruși, Poloni, Austrieci, ba răușise chiar ca să-și facă din ei prieteni, dar când Turcii au simțit că Vodă nu le e chiar credincios și că nu sare la orice poruncă cu oastea lui în foc pentru ei. L-au chemat la Constantinopol, l-au torturat să-și lapede credința, să se turcească. Dar Vodă Brâncoveanu le-a spus că mai degrabă își dă viața, decât să-și lapede credința și legea creștinească. Turcii n'au stat la indoială și i-au tăiat capul. Neamul românesc îi va pomeni însă numele cu sfîntenie până în vecii vecilor!

**Ioan Micu Moldovanu** având înaintata vârstă de 82 de ani, după cum se vestește din Blaj, se retrage din postul său de vicar general al arhiepiscopiei greco-catolice din Blaj. Biserica noastră greco-catolică cu prilejul acesta recunoaște neprețuitele foloase ce i le-a adus „bătrânul cu pletele cărunte și ochii vecinic ageri“, care e bunul român Ioan Micu Moldovanu. Aștînduni-se privilegiile noastre ale tuturor de data aceasta asupra căruntului bătrân, ne facem o datorie amintindu-ne din nou de truda sa neobosită, timp de 60 de ani, în ogorul culturii românești. Ioan Micu Moldovan e unul din puținii cărturari de seamă rămași în viață, cari au trăit frământatele vremi ale anilor 1848 și următori, luând parte la toate mișcările însemnate din viața publică a Românilor. A lucrat cu mult zel pentru școala românească, a scris cărți de școală, cari s'au întrebuițat până deunăzi în școlile confesionale greco-catolice. A scris cărți de istorie românească, studii de limbă românească. A stat un timp în fruntea „Asociației“ noastre. „Academia română“ din București, societatea celor mai de seamă învățați români de pretutindeni, și-a ales pe Ioan Micu Moldovan membru al ei, pentru deosebitele merite în știința românească. În repețite rânduri el ne atrăsese atenția prin îndrăzneala frumoasă ce o avea în fața autorităților statului, prin ținuta bărbătească, pe care a arătat-o în timpul când se înalță casa Hajdudorogului! Când ministru de culte și instrucțiune publică Iankovici a făcut în vara anului trecut o vizită mitropoliei din Blaj, Ioan Micu Moldovan n'a pregetat să țină o cuvântare de binevenire în românește, „pentruca și

Excelența Sa domnul ministru să se desfășeze în dulcea și armonioasa noastră limbă românească“....

Din parte-ne rugăm și noi pe bunul Dumnezeu să lungească șirul vieții căruntului bătrân dela Blaj, Ioan Micu Moldovanu, pentru a ne putea fi și pe mai departe exemplu de hărnicie, cinste și curaj.

**Cursurile de vară la Vălenii de munte.** La Vălenii de munte (România) de mai mulți ani încoace se țin în fiecare vară cursuri de istorie, literatură, geografie etc., cu un cuvânt se ține un fel de școală liberă pentru toți cei însetați de lumină și cultură. Aceste cursuri le aranjază marele nostru învățat și luptător național, domnul profesor universitar Nicolae Iorga. În fiecare vară vin la aceste cursuri Românii din toate părțile: din Bucovina, din Ardeal, din Basarabia și din alte părți; vin dornici să audă glasuri înțelepte rostind vorbe mari și îndemnuri la fapte mărețe. E bine ca și din înstrăinatul nostru Ardeal să ia parte cât mai mulți la aceste cursuri, cari sunt atât de folositoare pentru fiecare Român dornic să-și cunoască strămoșii și să cunoască istoria popoarelor. Cursurile din vara aceasta se vor începe la 1 Iulie st. v. Cei ce doresc să le cerceteze să se înștiințeze cât mai de grabă la Secretariatul cursurilor de vară din Vălenii de Munte (România), spre a li se putea procura și bilete cu prețuri reduse pe căile ferate române.

**Arestarea artistului Ionel Rădulescu.** Cunoscutul artist în cântare Ionel Rădulescu era în timpul din urmă conducătorul corului Reuniunii române de cântări din Orăștie. Marți (30 Iunie n.) s'a dus să se radă la un bărbier sârb din Orăștie, unde în glumă a întrebat pe bărbier: „Ei, ce făcureți Sârbilor?“ — adevă ce ați făcut cu moștenitorul de tron la Sereievo? Sârbul o trăgână că „ce știe el, el nu-i de vină“. D-l Rădulescu a mai adăugat: „apoi accia cari au omorât pe moștenitorul nici nu au făcut o crimă, ci din punctul lor de vedere sunt niște „eroi naționali“. — Un Sas cu numele Kotz, care încă era în bărbierie, auzind vorbele acestea ale d-lui Rădulescu și neînțelegându-le bine a luat-o de-adreptul la poliția din Orăștie, unde a pârât pe d-l Rădulescu, că l-a auzit cum lăudă pe ucigașii moștenitorului de tron! Poliția, care nu vede cu ochi buni pe d-l Rădulescu, fiind cetățean al statului român, l-a arestat și într'aceea zi după amiază l-a trimis cu doi jandarmi și un polițist la procuratura din Deva, de unde Miercuri a fost dus cu trenul, iarăși între sulitele alor doi jandarmi, la Cluj, unde a fost dat pe mâna procuraturii și a tribunalului.

Procurorul din Deva a acuzat pe d-l Rădulescu pentru *vătămarea Maiestății și de preamărire a criminalilor!!* iar această „crimă“ are să o judece tribunalul din Cluj. Iată isprava pripitului Sas Kotz. Oare procuratura din Cluj va ține seamă de cum s'a întâmplat într'adevăr povestea dela bărbierul din Orăștie?

**Apucăturile puternicilor** sunt atât de revoltătoare câteodată încât, fără să vrei, te întrebă dacă mai sunt stăpâni pe judecata lor? O dovadă destul de grăitoare este și apucătura jandarmilor din jurul satului Curta, comună românească în Banat, cu 1300 locuitori. Iată ce ne scrie un prieten al foii: „Prin satele noastre, jandarmii iau armele dela Români și le dau Ungurilor. Eu îmi închipui că apucătura asta a lor este

ca să desarmeze pe Români și astfel să-și poată mai ușor mângăia cu patul puștii sau cu sulita din vârful baionetei. Mai în toate satele jandarmii bat de-arândul, bat în Români ca în șnopi, încât te îngrozești de barbariile lor. În satul vecin Homoșdia doar cinci inși au gămas nebătuți. Revolver, pușcă, pistol, tot tot străng. Și sunt unele sate depărtate, așezate aproape în codru. Fiarele sălbatice să dau și la oameni, nu numai la vite. Inșă tot nu-i iertat să țină omul o armă. Nu mai putem răbdă. Trăim cu nesiguranța zilei de mâine sau mai bine zis trăim cu moartea în sin de groaza împănașilor, cari din mila lui Dumnezeu și a solgăbirăului au umplut satele noastre.

( Un cetitor.

**Camera advocaților din Sibiu** s'a întrunit din prilejul trist al încetării din viață a Moștenitorului de tron, arhiducele Francisc Ferdinand și a soției sale ducesa Sofia Hohenberg, în ziua de 3 Iulie a. c., într'o ședință, convocată anume pentru acest scop. După ascultarea cuvintelor adănc simțite, ce le-a rostit președintele, cei prezenți au dat expresiune durerii lor pentru pierderea ce a îndurat-o casa domnitoare și întreagă țara, cecece s'a trecut și în procesul verbal al ședinții.

**Vești triste** ne vin despre conducătorii sufletesți ai poporului din comuna românească *Cebza*. Iată ce ne scrie un cetitor al foii noastre: „În comuna noastră Cebza, comună curat românească, de o bucată de vreme s'a incubat și niște uscături. Între aceste uscături sunt și jidanii cu crâma și cu dughiana (bolta) cu toate că avem în comună dughiană și crâjmă de români. Mai avem în comună doi măestrii români, două școli confesionale, doi preoți și doi învățători. Conducătorii noștri, precum și învățătorii în loc să deie sfaturi și pace frumoasă poporului, când ies dela biserică de-adreptul în crâjma jidanului se duc acolo invită poporenii, zicând că la jidan chia e bună și vinul e cu gust. Poporul de cine s'asculte dacă nu de conducătorii și așa Duminecă de Duminecă crâjma jidanului geme de Români, în frunte cu președintele și învățătorul satului. — Tot așa în anul 1912 când înecurile și vărsările de apă rupt dâlma și ne-au inecat și comuna noastră, am căpătat ajutoare dela comuna învecinate cari n'au fost cercate de necărire. Ne-au trimis milostivii oameni făină, untură, slănină, legume și altele cari au intrat în mâna antistiei comunale unde sunt și preoții și învățătorii. Împărțirea acestor daruri a fost ca vai de lume. Ei membrii din antistie și-au ales cea mai bună și mai frumoasă dintre darurile trimise și săracilor oameni, cari au rămas perituri de foame în urma potopului. Iată scos ochii cu niște fărimituri de pâine necăgăită. — Ne doare inima, când vedem că conducătorii noștri, cari sunt de un singur cu noi, să se poarte așa de neomeneste. — În nădejdea că poate bunul Dumnezeu să va arăta calea cea adevărată, rămân alături neavoastră

Simion Chiriac

† **Simion Blașiu**, locotenent-colonel ces. și reg. în retragere, după lungi și grele suferințe, împărțășit cu sfintele Taine și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului, în 14 Iunie v. 1914, în etate de 63 ani și 14 ani a feircitei sale căsătorii. — Rămășițele pământești ale defunctului s'au șezat spre vecinică odihnă în 16 Iunie v. în cimitirul gr.-or. din Piața de sus. Fie!



țărăna ușoară și memoria binecuvântată! Lucreția Blașiu născ. Coșeriu, ca soție; Alexandru, Elena și Stela, ca copii; Eufemia Coșeriu, ca soacră; Miți Biju, văd. de vice-colonel, Azota, Eugenia, Letiția, Veturia, Septimia Coșeriu, ca cumnate; Ulpiu și Alexandru Coșeriu, ca cumnați; Lucia Biju, ca nepoată; Ana, Simza, Saveta Blașiu, ca surori; Cristea Adam, ca cumnat.

**Convocare.** Despărțământul „Seini” al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”, este convocat la adunarea generală, ce se va ține în 29 Iunie v. (12 Iulie n., ziua sfinților apostoli Petru și Pavel) la hotelul „Coroana” din Seini, la 3 ore după amiază, pe lângă programul destinat. La această adunare culturală este invitată toată obștea românească care se interesează de cultura poporului român din părțile Sătmăului. Borlești, la 20 Iunie 1914. *George Șuta*, directorul despărțământului; *Aurel Dragoș*, secretar.

**Congresul doctorilor în medicină și al naturaliștilor din Ungaria** se va ține în anul acesta în Sibiu de la 30 August până la 2 Septembrie n. În legătură cu acest congres magistratul orașului nostru face cunoscut următoarele: Cu ocazia congresului se așteaptă la 400 de doctori și naturaliști, cari pe timpul susnumit vor fi oaspeții Sibiiului. Ne fiind îndeajuns hotelurile din Sibiu pentru a adăposti pe acești învățați, apelăm la cetățenii sibieni să se îngrijească din vreme spre a rezerva odăi acestor luminați oaspeți cari fac cinste Sibiiului cu venirea lor. — E de dorit ca aceia, cari dispun de odăi mobilate cu 1—2 paturi, să le țină în rezervă pentru acești oaspeți, eventual chiar și de întreținerea lor în cele câteva zile ar fi de dorit să se îngrijească aceia, cari sunt înlesniți să facă acest lucru. Natural, că toate cheltuielile vor fi plătite. Apelăm la ospitalitatea sibienilor, cari au dat dovezi bune întotdeauna în privința aceasta, și îi rugăm a se îngriji de odăi, deoarece în zilele acestea mai mulți membrii din comisia de încuierare vor umbla din casă în casă spre a încuieră oaspeții cari vor veni.

**Răsvrățiți — aruncați peste graniță.** Lângă Sinaia (România) se află în lucrare un tunel (drum pe sub pământ). La acest tunel, unde lucrează sute de brațe, erau ca conducători și un număr de italieni și un tirolez. Aceștia ce au făcut, ce au dres, destul că într'atâta au desmântat muncitorii, încât toți au pus uneltele jos și n'au voit să mai lucreze. Dovedindu-se că străinii italieni au atârnat muncitorii la răsvrățire, aceștia au fost dați pe mâna poliției, care a hotărât să-i expulzeze (adecă să-i scoată cu șupa din țară).

**Caz de moarte.** În 25 Maiu a răposat în Miercurea cunoscutul negustor de bucate și proprietar Nicolae Albu, fost membru al mai multor societăți și un vechiu abonat al nostru. Răposatul a murit în vârstă de 65 ani. El deplânge soția Maria Albu născ. Fieșariu, dimpreună cu alte rudeni. Fie-țărăna ușoară!

**Inecarea unui copil în râul Argeș lângă Oltenița (România)** s'a întâmplat din negrije mai zilele trecute. Băiatul *Cesar* în vârstă de 15 ani, care se află în serviciul unui anumit Chiristigiu din Oltenița, scaldându-se în apa râului Argeș s'a inecat. Cu toate cercetările făcute, cadavrul n'a fost încă găsit. Iată ce face negrija băieților tineri!

**A murit un om de omenie!** Ni se scrie: Nu e vorba de vre-o persoană mai însemnată din viața noastră publică, ci de un modest dar fruntaș țăran din comuna *Sebeșel* de lângă Sebeșul-săsesc, care Duminecă în 5 Iulie n. a părăsit această vale a plângerii, plină de mizerii și năcazuri, înmormântat fiind cu ceremonia cuvenită. Acest fruntaș țăran a fost *Ilie Zămora*, membru în comitetul parohial și bun cântăreț la sfânta biserică, care după o boală îndelungată și-a dat duhul în mâinile Creatorului tocmai la frumoasa vârstă de 30 ani, deplânș fiind de soția, surorile, cumnații și nenumăratele rudeni ce le-a avut. Infricoșata boală de care suferea, l-a făcut să-și prevadă sfârșitul de timpuriu și să se gândească, cum spune sfânta scriptură, nu numai la cele trupești și trecătoare, ci și la cele sufletești și nemuritoare. Astfel a lăsat bisericii din Sebeșel o fundațiune de 2000 coroane, bisericii din Loman 1000 coroane, iar celei din Căcova Sebeșului 200 coroane. Această faptă măreață ne îndeamnă să strigăm și noi cu sf. Scriptură: „Odihnește Doamne cu dreptii pe robul tău, unde nu este scârbă, nici întristare, ci viață fără de sfârșit”.

V. Z.  
Iată fraților săteni români, o frumoasă pildă de urmat pentru cei dăruși de Dumnezeu cu ceva stare mai bună, dar familie nu prea numeroasă!

**Isprava unui strajimeșter.** La regimentul 2 de honvezi-husari din Dobrișin eră și un strajimeșter cu numele I. Istvan. Acesta într'o zi din săptămâna trecută s'a dus la poștă să scoată 1600 coroane, — banii pentru solda ficiilor. Văzându-se el cu atâta sumedenie de bani, în loc să o ia către cazarmă s'a dus la o boltă de haine, s'a îmbrăcat frumos în haine civile plătind 600 coroane, iar miia ce i-a mai rămas a păpat-o într'o crăjmă cu muzicanți și cu femei ușoare. Pe urmă a spălat putina din Dobrișin. Jandarmii s'au pus pe urma lui și l'a prins în Oradea-mare, plimbându-se ca cel mai liniștit pensionar. Natural, că numai decât l'au și băgat la răcoare. Ce-l așteaptă, — numai el săracu știe! Nenorocitul om are nevastă și cinci copii.

**Din America.** Unui Român din Căcova, anume lui Daniil Oprișiu Cazan, înstrăinat de mai multă vreme în țara dolarilor, nemiloasa soartă nu i-a mai îngăduit să se întoarcă între ai săi, de unde a plecat, ci l-a strâns din lumea aceasta tocmai în fundul Americii, între străini. A plecat de acasă Românul nostru sătul de „bunătățile” țării acesteia, s'a dus să-și câștige bucăți de pâine în sudoarea feții prin uriașele fabrici ale Americii, dar soarta i-a tras o dungă neagră peste toate socotelile lui, rămânând în urmă biata văduvă nemângăiată. — Cum timpul de criză n'a trecut încă în America, răposatului cu ce biet puteuse să strângă nu se putea face nici înmormântarea, așa că consătenii lui s'au hotărât cu toții să deie câte ceva, spre a-l putea înmormânta după legea noastră creștinească. La propunerea d-lui Ioan Banciu tot din Căcova de origine, s'a putut strânge suma de 28 dolari și 25 cenți. La răposatul s'a găsit 61 dolari și 59 cenți; cu totul 89 dolari și 84 cenți. S'a cheltuit cu înmormântarea 80 dolari, deci au mai rămas încă 9 dolari și 84 cenți (cam 46 coroane), cari s'au trimis părintelui Hanzu din Căcova spre a-i da nefericitei văduve rămasă fără nici un ajutor. Afară de suma asta a mai trimis și domnul Daniil Florea 5 do-

lari pentru văduva sărmană. Miloșii coveni, cari au dat câte ceva pentru înmormântarea răposatului sunt următorii: I. Banciu 2 dolari 50 cenți; Dumitru Mija și Dumitru Popa câte 2 dolari; I. I. Banciu, Alexandru Cazan, Alexandru A. Cazan, Dumitru Buican, D. Botu, T. Pipernea toți câte 1 dolar; Dumitru D. Botu, D. Taban, P. Crăciun câte 50 de cenți; Vasile Moga 25 cenți; P. Gligor 1 dolar și A. Herman 2 dolari. Ceialalți bani s'au strâns de pe alți frați pribegi în țară străină. — Mari sunt mizeriile în lumea asta și mai ales în America ar putea curge un râu numai din lacrimile urgisiților de soartă, rătăciți pe acolo....

**Fiară — cu chip de om.** Sunt unii oameni, cari numai la înfățișare seamănă a om, dar la suflet sunt mai răi ca cele mai sălbatică fiară. Următoarea întâmplare ne arată cât de negru și sălbatec poate să fie sufletul unui om. — Într'o stradă dosnică a Bucureștiului locuia, într'o căsuță mică, o bătrână văduvă, care își ducea zilele dintr'o pensioară și din unele cruțări ce le puteuse face în vremuri mai bune. Tot în aceiași curte locuia și un căpitan. Într'una din zile ordonanța (ofițiridinăru) căpitanului a băgat de seamă că bătrâna are bani în casă și astfel tot pândia momentul când să calce pe bătrâna, spre a-i lua banii. Pândind el, într'o zi vede prin deschizătura ușii cum bătrâna a numărat 800 de Lei. În sufletul soldatului s'a trezit spurcata dorință să pue mâna pe bani și, fără de veste, să repede în odaia bătrânii, o înfașcă de păr, o leagă strâns peste gură și peste ochi, iar ca să nu îl poată țla de gol a început să o lovească în pânțec cu un piron mare, făcând să țșnească sângele în toate părțile. Crezând că bătrâna, în urma loviturilor primite, va muri, a luat cei 800 de Lei lăsându-o pe biata femeie să se lupte cu moartea. Dar atâta putere tot a mai avut bătrâna, încât să strige după ajutor și să spuie numele jefuitorului, apoi a căzut în nesimțire. Dându-se de urma nelegiuitului hoț, acesta la început tăgăduia totul, dar văzându-se descoperit, a trebuit să spuie adevărul. Omul cu suflet de fiară a fost încuiat, iar tribunalul militar îi va dicta pedeapsa.

**Un ofițer omorât de tren.** Din Cernăuți, capitala Bucovinei, primim știrea că, pe când un batalion de vânători făcea exerciții militare, calul sublocotenentului *Spechman* s'a speriat și a pornit-o la fugă cu călăreț cu tot. Tocmai în acel moment venia un tren accelerat (fulger), iar calul fugi nebunește în direcția șinelor, pe unde sosia trenul. Vrând să treacă peste șine calul, se împiedecă și căzând trânteste pe bietul sublocotenent de-alungul șinelor. Acesta n'a mai avut vreme nici să se ridice, căci trenul venia cu o iuțală mare. Când mașinistul trenului a băgat de seamă, trenul deja îi tăiasese mijlocul nefericitului sublocotenent. Așa schingiuit, a fost ridicat și trimis la spital, dar pe drum își dăduse sufletul. — Multă nenorocire mai poate aduce omului și animalele cu nărav!

**Isprăvile unui lunatic.** Ni se scrie: În comuna Stoicana din comitatul Solnoc-Dobâca trăiește un lunatic, care, — afară de timpul când îi vine năbădăile, — nu se leagă de nime și e cel mai liniștit om. Însă în zilele trecute și-a dat în petec, și să vedeți cum: Trecând pe drumul de țară o fetiță, nebunul lunatic i-a ieșit dintr'odată înainte, a apucat-o de coate și a început să-i

sdrențuiescă hainele de pe față, strângând din dinți nebunul și încruntându-se a început să o izbească cu ce-i venia înainte. Numai cu ajutorul poporenilor a putut fi scăpată biata față, care într'atât s'a tulburat, încât pareă că-i moartă de frică. A fost dusă apoi acasă cu trăsura și de atunci nici nu mai poate vorbi nimica.

Abonatul 7511

**Pentru un mare proprietar de vii din România** se caută: 1. Un bărbat și o femeie, cari să fie oameni cinștiți, harnici și sănătoși. Bărbatul trebuie să se priceapă la cultura pomilor, având a îngriji de o grădină de 2 jugăre și de a face și alte servicii prin curte. Femeia ar face în deosebi servicii de casă. Ar primi hrană, locuință bună, luminat, încălzit și 650 Lei pe an. Afară de aceea ar mai primi și 15% din vânzarea poamelor din grădină. — Se mai caută apoi: 2. Un pivnicer, care să aibe școală și să mai fi lucrat ca pivnicer. Trebuie să se priceapă bine la filtrarea vinului. Să fie om harnic, sănătos și cinstit. Ar primi pe lună 150 de franci, fără mâncare, iar dacă nu ar fi însurat ar putea avea și locuință la localul de desfacere al vinurilor în București. Doritorii să-și adreseze scrisorile, însoțite de amănuntele dorite, la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivului proprietar.

## ECONOMIE

### Starea sămănăturilor.

Cel mai proaspăt raport agricol al ministerului ungar ne da starea sămănăturilor din țara cu 22 Iunie st. n. 1914 și cea din urmă prețuire a recoltei din acest an la grâu și sacara. Iată câteva amănunte din acest raport:

În timpul de două săptămâni, dela publicarea ultimului raport încoace, timpul a fost aproape fără deosebire, ploios. Preste toată țara au căzut ploi mari împreunate adeseori cu rupere de nori și cu ghiață. Mai multă ploaie s'a anunțat în acest timp din comitatele Carașseverin, Hunedoara, Arad, Nograd și Heveș, urmează apoi comitatele din nordul și nord-ostul țării. Ghiață a căzut în 50 comitate, între cari se află și comitatele cu populațiune românească: Bihor, Satmar, Caraș-severin, Timiș, Torontal, Bistrița-Năsăud, Făgăraș, Hunedoara, Târnavele amândouă, Cojocna, Murăș-Turda și Turda-Arieș. Cea mai urcată temperatură (mai cald) a fost în timpul din urmă la 22 Iunie (30 de grade), iar cea mai scăzută, în urma vânturilor reci — la 25 Iunie (25 grade). Afară de pagubele cauzate de prea multele ploi împreunate cu furtuni etc., cari pagube până acum nu sunt prea îngrijitoare, timpul din urmă a fost destul de favorabil sămănăturilor, lucru care trebuie să se amintească. Sămănăturile s'au întărit bine și la spicoase grăunțele a avut puțința să se desvolte încet și normal. Afară de aceasta să constată că rugina încă nu face stricăciuni prea mari, precum se credeă. Ceva mai rău stăm în această privință aici în Ardeal.

Grâul e înflorit peste tot locul în țară și acuma sunt grăunțele în desvoltare. În acest scop ploile dese din timpul din urmă nu i-a fost spre rău. Adevărat, că din această cauză se pot vedeă, pe alocurea, și să-

mănături căzute, dar cu toate acestea, în ce privește grâul, trebuie să vorbim de o *în-dreptare* dela ultimul raport ministerial agricol încoace. Rugina în multe părți s'a uscat deodată cu paiul și numai pe alocurea au ajuns până la spic.

Cu toată starea mai favorabilă, ce se constată este totuși interesant a se ști, că pe când teritorul sămănat cu grâu este anul acesta cu 650 mii jugăre catastrale mai mare decât în anul trecut, totuși recolta ce se așteaptă la grâu va fi cu aproape 5 milioane măji metrice mai mică decât în anul trecut. Aceasta este mijlociu luat prețuirea recoltei ce se speră anul acesta la grâu. Datele sunt compuse pe baza rapoartelor speciale și a părerilor diferiților raportori și inspecitori agricoli din țară.

Precum se poate da cu socoteala, în Ardeal speranțele recoltei de grâu în anul acesta sunt destul de frumoase în asemănare cu rezultatul anului trecut, lucru care e a se înțelege mai ales prin aceea, că în anul trecut în Ardeal s'a sămănat, în general mai puțin grâu, decât în anul acesta, din cauza timpului nefavorabil.

Secara e acum în coacere, ba în ținuturile mai bine așezate coacerea este așa de înaintată încât peste câteva zile este a se începe secerișul. Timpul ploios a fost foarte favorabil desvoltării grăunțelii și speranțele recoltei au crescut, în timpul din urmă, în mod însemnat. Cu toate acestea recolta se poate socoti de pe acum numai ca *mijlocie*.

Orzul de toamnă este deja copt prin șesul cel mare și a început a se seceră. Cel de primăvară e inspicat și se desvoaltă frumos. Timpul umed i-a fost favorabil, dar acum pentru coacere cere căldură. Paiele sunt mai mult mici, dar dese și în caz de timp favorabil și pe mai departe, orzul promite o recoltă *bună-mijlocie*.

Orzului deasemenea i-a priit timpul ploios. Are paiul mai adesea înalt și sănătos și promite o recoltă bună.

Porumburile (cucuruzele) sunt în general frumoase și în deosebi se arată bine în ținuturile, în cari se cultivă în mai mare măsura ca în unghiul dintre Murăș și Tisa apoi între Dunăre și Tisa etc. În alte părți ale țării și mai ales pe țărnul drept al Dunării și în Ardeal aceste sămănături au cam dat înapoi din cauza ploilor prea multe. În general porumburile simt lipsa de timp cald mai îndelungat. Acum e în curgere săpatul al doilea. În Ardeal ploile cele dese au împiedecat și săpatul la timp și aici sămănăturile de porumb, sunt în general, mai slabe. Cu toate acestea sunt și în comitatele ardeleni ținuturi, în cari porumburile stau bine. Astfel de exemplu în comitatele Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Cojocna și Hunedoara.

Cartofii se desvoaltă, în urma timpului favorabil, ce Pau avut până acum, foarte bine. Au foile verzi și sănătoase și desvoltarea fructului mulțămitoare. Soiurile timpurii sunt înflorite și în general promit o recoltă bună sau, pe alocurea, chiar foarte bună. — În Ardeal prin unele locuri mai joase au început să putrezească fructul în pământ din cauza prea multei umezeli.

Napii de zahar și cei de nutreț sunt deasemenea în frumoasă desvoltare. Au foile sănătoase, verzi și promit mult. — Cei de nutreț sămănați mai târziu sunt mai înapoiați în desvoltare. Săpatul al doilea e terminat și acum e în curgere al treilea.

Stricăciuni de viermi și gândaci se vestesc din mai multe părți și unele chiar destul de însemnate. Și aceste sămănături așteaptă timp cald de vară. — Rapița s'a secerat aproape peste tot locul. Recolta pare a fi în general numai *mijlocie*.

Plantelor de grădină le-a fost bine-venit timpul ploios, care le-a ajutat mult în desvoltare dar în schimb ploile au fost și o *piedecă* pentru lucrările împreunate cu îngrijirea lor și astfel acum sunt cam năpădite de buruiănă. — Fasolea se desvoaltă foarte bine și promite recoltă îndestulitoare. Altor *păstăioase* încă le-au făcut bine timpul ploios din urmă. — Varza deasemenea se desvoaltă foarte mulțămitor. Stricăciunile de insecte sunt până acum neînsemnate. Hemeiul în general se arată bine, deosebire făcând ținuturile cercetate prea des de ploi, unde a cam țâmas înapoi în desvoltare. Săpatul al doilea e isprăvit aproape peste tot locul. — Cânepa și inul sunt frumoase înalte și suptiri dar pe alocurea vânturile mari și ghiața le-au cam alterat. — Tutunul se desvoaltă bine, dar ploile prea dese încep a-și arăta efectul nu chiar favorabil asupra acestor plante.

Nutrețurile măiestrite în general nu mulțămese întru toate pe agronomi. Uscațul lor încă se face între împrejurări nu tocmai favorabile și de aceea în privința calității lasă de dorit. Tot cam astfel stau și *fânețile*.

Pășunile sunt frumoase și verzi și vitele găsesc, afară, nutremânt din greu. Dintre *poame* piersecile promit o recoltă bună sau pe alocurea numai *mijlocie*. — Cireșe și vișine vor fi din destul, pe alocurea de calitate mai slabă. Prunc, mere și pere deasemenea vor fi multe, dar e temere că nu vor fi așa sănătoase din cauza ploilor. — Viile sunt foarte diferite. Cele de deal promit în general recolte destul de mulțămitoare, pe când la șes sunt mai slăbite. Peronospora nu le-a prea stricat până acum, dar în schimb sunt mai dese pagubele cauzate de moliile de struguri. În general recolta în toată țara pare a fi numai *mijlocie*.

[Rev. Econ.].

### Timpul și sămănăturile în România.

În numărul trecut am publicat știrea, că guvernul României ar fi oprit exportarea (trimiterea) de bucate în țări străine. Până acum n'am fost, însă, în măsură a primi știri mai sigure, că anume: pentru ce țări s'ar fi rânduit o asemenea opreliște? Dar dăm cu socoteala, că poate exportul peste Brăila și Galați, — adică pe Dunăre, — tot așa poate și pe mare, să se fi oprit sau mărginit, — fiindcă în părțile noastre nu observăm semne de opreliște. De pildă peste granița dela Turnu-Roșu—Căneni sosește și acum zilnic cucuruz și grâu etc. Aceasta spre orientarea celor ce ne-au întrebat. Când vom primi amănunte mai deaproape, o să le publicăm, dacă se va simți lipsa.

La ministerul de interne al României s'a primit în zilele trecute următoarele rapoarte asupra stării sămănăturilor.

Râmnicul-Sărat: Timpul s'a liniștit în urma încetării ploilor, cari au căzut până în ultima săptămână. Sămănăturile sunt frumoase și promit o recoltă bună. Porumburile, viile, livezile de pruni și fânețile

din tot cuprinsul județului (comitatului) sunt bune. Locuitorii se ocupă cu lucrul viilor și cu prășila (sapa) a doua la porumb.

**Vlaşca:** Timpul în acest județ a fost schimbăcios.

Sămănăturile de grâu sunt frumoase și promit o recoltă îndestulitoare îndreptându-se în urma ultimelor ploii. Sămănăturile de primăvară se prezintă bine, cu deosebire la porumburi și tutunuri de pe locurile joase cari au suferit puțin din cauza apelor și nesăparea la timp. Orzurile sunt de asemenea frumoase, rapița s'a treerat și recolta e mijlocie. Fânețele, pomii, viile și grădinile cu legume sunt frumoase.

**Dâmbovița:** Starea sămănăturilor, cu toate ploile căzute, este mulțămitoare. Pe alocurea s'a început seceratul rapiței. Săpatul porumbului se continuă cu mare greutate, căci zilnic plouă. Livezile în mare parte sunt frumoase, afară de cele înecate. Izlazarile și viile se prezintă bine.

**Argeș:** Timpul în acest județ a fost ploios. Porumburile, din cauza multor ploii căzute în cursul săptămânii trecute, nu s'au putut săpă, astfel au dat înapoi. Grâul, orzul, ovăsul și meiul se prezintă încă bine. Pomii, viile și fânețele sunt bune. Locuitorii se ocupă cu sapa primă a porumbului, iar cei din partea muntoasă cu lucrările de pădure.

**Roman:** Timpul în acest județ a fost călduros. Sămănăturile de primăvară sunt frumoase. Săpatul întâiu al porumbului continuă la locuitori, iar la proprietari și arendași a început sapa a doua. Grădinile cu legume, iamașurile, izlazarile, fânețele, pomii și viile sunt frumoase.

**Constanța:** Timpul a fost schimbăcios iar în plășile Constanța, Cogelac și Mangalia ploios. Sămănăturile se prezintă bine. Locuitorii se ocupă cu săpatul porumbului. În comunele: Topraisar și Gheringee, a căzut grindină, cauzând pagube de 40 la sută la o suprafață de 610 hectare sămănături (adecă aproape jumătate sămănăturile s'au prăpădit).

**Neamțu:** Timpul a fost bun. Sămănăturile merg bine. Fânețele și izlazarile sunt frumoase.

**Bacău:** Timpul a fost călduros. Sămănăturile de toamnă cât și cele de primăvară se prezintă bine. Se continuă cu săpatul întâiu al porumbului și pe unele locuri s'a început sapa a doua. Viile, livezile și fânețele sunt frumoase.

**Aviz,** Rugăm pe toți aceia, cari vând foaia noastră în prăvăliile lor, să ne trimită înapoi Nr. 26, dacă mai au astfel de foi. Mai târziu nu le mai putem primi, pe când acum ne sunt binevenite.

## Viața socială.

**Tinerimea inteligentă din Tilișca** aranjază o petrecere de vară Duminecă în 12 Iulie st. n. 1914 în locul numit „Arinii gruiului”, iar la caz de timp nefavorabil în școala gr.-orientală din loc. Venitul curat e destinat pentru fondul de excursie al copiilor. Inceputul la 2 ore p. m. Prețul de intrare benevol.

**Tinerimea studioasă din Poiana-Sibiului** va aranjă în 12 Iulie n. o petrecere de vară în pădurea „Staule”. Invitații speciale nu se fac.

Ediția și tiparul „Tipografia Poporului”  
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

## Poșta Redacției și a Administrației.

**Milente Opreșoiu, Galodna.** Câți bani ai trimis D-Ta? 2 cor. și 20 bani sau mai puțin? Noi am primit numai 2 cor. Te rugăm a ne trimite recipisul, dacă cumva ai trimis suma întreagă.

**Banca „Gilortule”, Novaci.** Sincere mulțumite pentru serviciul prompt.

**I. M. în C.** Despre cele trimise am fost luat notiță cu o săptămână mai înainte.

**I. Radu, Viena.** Șt rea dorită am adus-o în Nr. 25.

**Dumitru Cosma în S.** Am trimis numărul de probă celor „cinci întovărășiți la o laltă”. Deși ne-ar plăcea să aboneze fiecare deosebit, totuși ne bucură foarte mult văzând, că oamenii noștri fac cum pot, numai să cetească și să se deștepte. Acestea sunt tot atâtea semne, că poporul nostru să silește să înainteze. Dumnezeu ajute la toți!

**Abonatul 11707** Cele trimise nu s'au publicat, fiindcă am încheiat deocamdată cu publicarea la astfel de scrisori. De ce n'ai scris mai curând? Dacă mai vin și altele, poate că atunci publicăm ceva și din a D-Tale.

**Toma Dimu în S.** Abonamentul D-Tale e plătit până la 30 Septembrie 1914.

**Abonatul 8716.** Dumneata nu poți ocupa postul acela, acolo să cere școală mai multă.

**Abonatul 12978.** Scrie-ne nume'e la încăpăținați de accia, o să-i punem în foaie. Capete de bostan, ce sunt!

**Ioan Felecan în Juriul de câmpic.** Mulțumite la toți pentru interesul arătat față de foaia noastră.

## Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechii)

30 Iunie: Ciuc-Sereda, Mediaș, Poiana (com. Sibiului).

1 Iulie: Crasna.

2 Iulie: Giula, Poiana sărată.

3 Iulie: Bogșă-montană.

4 Iulie: Balavașar, Demașnia, Gherghio-Ditru.

5 Iulie: Halmagiu mare.

8 Iulie: Hadad, Zam.

9 Iulie: Câmpeni, Covasna.

10 Iulie: Cehul din Sălagiu, Gherla.

## Loc deschis.

**Aviz către publicul român!** Cunoșcând multele lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să

stau în ajutorul publicului român în oricare afacere ce se ține de Budapesta.

Fiind chiar acum timpul împlătitului **Vă atrag atențiunea asupra faptului, că cea mai mare fabrică din Budapesta are anul acesta prea multe batoze (dube) de 720 până la 1000 mm., și le-ar vinde cu preț foarte moderat și pe lângă garanță mare. Vă servește și cu motoare, mașini cu aburi etc. tot cu preț moderat. La dorință Vă trimite cataloage.**

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministerului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moșii și păduri.

Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoare, moară, mașini de împlătit mănate cu lomobil, cu motor, cu cai ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu ori iarbă, pentru adunarea fânului ori despoirea cucuruzului, pluguri etc. să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate aceste în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țărănul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Să vă feriți de firme cari nu sunt fabrici, să vă feriți de agenți jidovi căci vă înșală.

**Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănată cu mâna care face 100 kg. făină la zi. Prețul e 320 Cor. pe rate.**

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recvișitele economice. Cu stimă: **L. Olariu, Budapest, II., Margit-körut 11.**

Nr. 1090/ not.

1984

## Publicațiune.

**Casă cu crâșniță,** care formează proprietatea comunei Oprea-Cârțișoara, se va în arândă pe calea licitațiunii publice, în 29 Iulie 1914, la 10 ore a. m., în cancelaria comună din Oprea-Cârțișoara, pe timp de 3 ani și 5 luni, începând din 1 August 1914 până în 31 Decembrie 1917.

Prețul strigării 700 cor., valiu 10%.

Condițiunile detaliate sunt espuse spre vedere publică în cancelaria notarială din Streza-Cârțișoara și se pot vedea în timpul orelor oficioase. Oprea-Cârțiș ara, în 6 Iulie 1914.

Primăria comunală.

## „IZVORUL”

instituit de credit și economii, soc. pe acții, în Sebeșul de jos (Alsósebes)

## Prospect.

Adunarea generală extraordinară a institutului de credit și economii „Izvorul”, societate pe acții în Oltálsósebes ținută la 6 Iulie n. 1914, a hotărit urcarea ospitalului societar dela K 16.000— la K 130.000—

In acest scop se vor emite 1140 acții noi de câte K 100— sub nr.ii curenți 161—1300.

Fiecare acționar vechiu va primi din rezervele institutului încă atâtea acții, câte posedă; afară de acestea mai poate opta stăta acții noi, câte acții vechi a avut.

Acționarii cei noi deodată cu rata primă vor solvi la fondul de rezervă o taxă de K 15— de fiecare acție. Din taxa aceasta se vor acoperi și spelele ivite cu noua emisiune. Taxa de K 15— la acție o vor solvi și acționarii vechi după acțiunile optate peste numărul acțiilor primite din fondul de rezervă.

Prețul acțiilor se va răspunde în următoarele rate:

Rata primă de K 10— plus taxa de K 15— la 1 August a. c.

„ a doua de „ 30— la 1 Noembrie a. c.

„ a treia de „ 30— la 1 Februarie 1915

„ a patra de „ 30— la 1 Iunie 1915.

Se pot plăti însă și mai multe rate deodată.

Acțiunile noi nu vor participa la dividendă anului curent, ci vor primi 6% interese după sumele solvite începând dela data solvirii până la 31 Decembrie a. c. Vor participa însă la dividendă anului viitor, din care motiv rata a treia și a patra se vor răspunde cu 6% interese dela 1 Ianuarie 1915.

Față de acționarii, cari nu vor plăti ratele regulat se va proceda conform statutelor.

Acțiunile noi se vor dată din 1 Iulie 1915. Terminul de optare se fixează pe ziua de 20 Iulie 1914.

Sebeșul inferior, la 6 Iulie 1914.

Directiunea.



**Dentist**  
**Virgil Muntean**  
**SIBIU**  
Str. Ureznului (Reisbergasse) 17  
**Pune dinți**  
in cauciuc și de aur cu  
prețuri moderate

**Casă cu grădină**  
in Sibiu, strada Reusebach Nr. 13, constatătoare din 8 odăi, 2 culine, pivniță, fântână, o șură mare, șopru de automobil și căruță precum și șopuri de lemne, **să dă în arândă** cu prețul de **cor. 150.000 lunar**, eventual **să și vinde** din mână liberă cu **cor. 24.000.000**. A se adresa la proprietarul G. Stuchlich, Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 5.  
1837

**Must de smeură**  
veritabil, pregătit din smeură aromatică de munte. **Smeură de munte** cu 1-a rafinată de zahăr. Diplome dela expoziția farmaceutică din Budapesta 1912. Se capătă cumpănit și in sticle de 1/4, 1/2 și 1 litru cu prețurile cele mai ieftine de zi. Un coli de postă cor. 8 — franco la fiecare stație de postă. La comande mai mari rabat corespunzător. Farmacia la „Vulturul negru” alui CAROL MÖLLER, Sibiu, Palatul baronului Brukensthal.  
1859

**Nu uita**  
stimatelor cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute in urma unui inserat cetit in foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit in inseratul din „Foaia Poporului”.  
Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lășirea folii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

**Scrierile lui**  
**Emanuil Suciu:**

1. „Nunta Țiganului”, comedie originală . . . 60 b.
  2. „Țiganul în căruță”, dialog în versuri, ediția III. 30 „
  3. „Sara pe uliță”, tablou dela sat, ediția a II-a . 20 „
  4. „Țiganul cătană”, comedie originală într'un act ediția a IV-a se va da la tipar . . . 30 „
  5. „Țiganul la vânat”, comedie originală în două acte, scrisă în versuri . 40 „
  6. „Țiganul la târg”, dialog ediția a II-a și Toastul lui Pamfilie . . . 30 „
- Broșurile acestea se pot procura dela Librăria Foil Poporului, precum și dela autor in Măgărei u. p. Szent-ágota (Nagyküküllő m.) trimițând înainte prețul broșurilor, pentru singurătate in mărci postale, pentru mai multe in bani, plus 5 bani porto postal, după fiecare broșură. Cu rambursă nu se trimite.

Senzațiunea ultimă  
a fabricii de săpun  
**G. Meltzer, Sibiu**



**SĂPUN**  
Terpentin-Salmiac

Nu e mijloc secret, căel numirea ne spune totul; el ușurează temeinic munca la spălat și curăță cu totul albiturile de miasme

**SĂPUN** pentru  
toaletă  
„Marca de aur”  
produce ușor spumă și lasă în urmă parfum plăcut

\*\*\*

Fabrica de săpun și lumini  
mănată cu abur a lui  
**G. MELTZER, Sibiu**  
Inființată la 1848  
Prăvălie și magazin, str. Gușterii  
Filiale: Piața mică și str. Cisnădiei

Revânzătorii primesc rabatt mare  
— La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oțerte și preturi-curente se trimit la cerere gratis și franco.



**PALMA**  
**Călcâiul elastic**  
1758  
**PALMA**  
Observați durabilitatea

**O calfă**  
se caută in atelierul de lăcătușerie  
N. Popoviciu, Sibiu, Strada Ana  
Nr. 11. 1862

**Casele**  
din Sibiu, strada Wagner Nr. 1  
Imprună cu grădină, precum și  
„Hotelul Mihail”, strada Turnu-  
lui Nr 11, se vând din mână  
liberă, din cauza plecării din Sibiu.  
Amănunte se dau la proprietarul  
Ioan Mihail, strada Wagner Nr. 1.  
1890

Editora : **Foala Poporului**      Editora : **Călladarul Poporului**

**TIPOGRAFIA POPORULUI**  
Strada Măcelarilor 12    **SIBIU**    Fleischergasse Nr. 12

**execută grabnic tot felul de tipărituri**  
pe lângă prețurile cele mai moderate

iar in Librărie se află o foarte bogată alegere de **ilustrate** pentru toate ocaziunile

**Bilete de vizită** in cel mai modern stil

**Hârtii de epistole** in diferite prețuri și calități

**Bilete de logodnă**  
**Bilete de cununie** dela cele mai simple până in cele mai fine



**LIPIK** băi de Thermal și de nămol, vindecă neîntrecut:

cu temperatura de 84°C și cu radioactivitatea izvo-  
rului ei cu nămol  
**reuma, ischias, exsudate și boale  
de oase**

cu termele alcalice  
**catarele, suferințele de stomac, ză-  
har și de rărnchi**

prin isvoarele cu conținut iodic  
**boale de copil, suferințe de consti-  
tuție și arterioscleroza**

Bale de cură, de beut și nămol — Mâncări dietetice — Sezon anul întreg — Sistem pensional în băi.  
Prospecte trimite franco **Direcția băilor de terme și nămol în Lipik (Slavonia).**

**Pensionat de fetițe „Moll Dalmer“**  
Wien, VIII., Wickenburggasse 3.

Scoală de economie de casă și fierț. Cantina pentru fetițe de școală. Curs științific practic. În legătură cu cele mai bune institute de învățământ din Viena, ca conservatoriu, Schwarzwald, Zeithien, școala de comerț etc.

Ingrjire excelentă. — Creștere fină diligentă. — Odăi frumoase și aerisite — Prețuri moderate. Primire pentru anul școlar întreg, cât și pentru timp mai scurt. Prospecte și deslășiri la: Internat VIII., Wickenburggasse 3. (Oare de vizită dela jumătate la 11 până jumătate la 1, telefon Nr. 18025.) și la institutele de învățământ Schwarzwald, I., Wallnerstrasse 2. (telefon 19297). Proprietară doamna Johanna Dalmer, învățătoare de stat dipl., pentru economia de casă și fierț.

**De vândut** 1865

în Sibiu (Viehmarktplatz Nr. 21) un loc intravilan, unde se pot edifica mai multe case. Locul o lângă linia trenului, așa dar scumod pentru vr'o fabrica. Doritorii să se adreseze avocatului Dr. Daniel Henrich, Sibiu, Pața mare 19.

**Pentru 3 coroane**

o păreche de ghete de piele pentru domni sau doamne în culoare neagră sau galbenă, cu talpă tare de piele. Fiecare cumpărător care comandă 6 părechi, fiecare cu câte 3 cor., primește gratuit o păreche de ghete de Box sau Chevrolet. Trimitere pe lângă rambursă dela:

Arnold Weisz, Magyarfalva (comitatul Pörzseny) 146

**Cele mai bune și sigure**



**Garnituri de îmblățit cu motor**  
**Mașini pentru zdrobirea petrolului**  
**Mașini de tălat și crepat lemne**

Fiecare ușor de transportat dintr'un loc în altul cu motorul propriu

**Motoare de benzin, gaz și oleu**  
Toate cele de lipsă pentru morți

**Pluguri cu motor**, care se pot folosi și la îmblățit și pentru transportarea de poveri mai mari

**KELLNER ÉS SCHANZER**  
BUDAPEST, Kálmán-uica 3.  
Rugăm să se cere numai informații serioase

**Linia Holland-America Rotterdam**

Societate de vapoare Nederlandă-Americană

Fiecare săptămână circulare între Rotterdam - Newjork - Kanada

Cancelaria  
Budapest, VII., Thököly-út 10.

**Ludovic Ferencz**  
croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de primăvară și vară în mare asortiment.

**Noutățile**

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: **Sacko, Jaquete și haine de salon**, cu prețuri foarte moderate.

**Deosebită atențiune** merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglan“, cari sa află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de **urgență** confecționez un rând **complet de haine în timp de 24 ore.** — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniforma, după prescripție croitora cea mai nouă.

**Atelier de curelărie, șelărie și coferărie**  
**ORENDT G. & FEIRI W.**

Telefon 313 (odinioară Societatea curelarilor) Telefon 313

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45



Magazin foarte bogat în articole pentru călătoriat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. **Curele de mașini, curele de cusut și leagat, Sky (vârzozi) permanent în deposit.**

Toate articolele din brânzele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco. — Comande prin postă se efectuează prompt și conștientos

**Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (foluri) de cai și cofere de călătorie.**

**Societatea HILLE**

pe acți și fabrică de motoare cu gaz în Dresden. fost odinioară MORITZ

Cea mai veche și mai mare fabrică specială din Germania-de-mijloc de motoare de tot felul și de instalațiuni cu gaz aspirător. Reprezentanță generală

**KÁLMAN ERNŐ**, Inginer HUDAPEST VI. Podmanický-u. 4/N. Telefon 22—75


**Motoare**

- cu benzin — cu gaz
- petroleum
- uleu crud
- gaz de pământ
- list. Diesel
- cu gaz aspirător

în toate mărimile.  
Cercetarea inginerului și calculații gratis.



A apărut o carte de valoare:  
**„Cultivarea viei, Manuarea vinului, Morburile și vindecarea lor“**



Autorul opului este Danil D. Graur, inv. și proprietar de vie. Opul are peste 150 ilustrații și 294 pag. este cenzurat și aprobat prin Ministrul de agricultură reg. ung. sub No. 96780/1912 VIII—1. Se capătă la sutor în Somlyógyörtelek p. u. Krasznahidvég (Szilágy magye), cu prețul de 2 coroane plus 20 fil. porto. Librăriile capătă rabat cuvenit.

**Mare vânzare de resturi**

Din cauza încetării de producere se vând:

40 metri resturi bune țesute	16 cor.
40 " " pentru haine	20 "
30 " " fine de stofă	18 "
50 bucăți batiste	8 "
5 " coperte de pat de tot grele	10 "
3 " cămeși foarte mari pentru femei	4 "

Mostre de resturi nu se dau. Nici un rest sub 3 m. Garanție pentru spălatură fără a pierde culoarea. Trimiterea cu rambursă. Dacă nu convine se trimit banii înapoi.

**ADOLF ZUCKER, Webwarenfabrik**  
Pilsen, Nr. 635 (Böhmen).

**Material pentru edificat**

Traverse — Papă de acoperit — Plăte de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de lagrădit cu ghimpi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Socuri din fier covăcit și vârsate — Căhăli etc. etc.

**Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia**

**Carol Albert** croitor pentru bărbați

**SIBIU**

strada Faurilor

recomandă p. t. publicului pentru sezonul de primăvară și vară bine sortat și în deposit de **Stoffe indigene și străine** pentru pregătirea de haine bărbătești moderne corăspunzătoare la toate pretenșiunile. Principial mea este: Serviciu conștientos și necostisitor.

# BERSOIN

e cel mai bun călcaiu de gumă.

**Inseratele**  
 numai atunci au valoare mare, dacă se răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă îndosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.  
 Informații să dau și comenzi să trimite la administrația „FOAIA POPORULUI”. \*\*\*\*\*

## Săpunul Margit

de un efect minunat alui Földes este pentru îngrijirea frumuseții moderne neapărat de lipsă

El e preparat din cele mai fine substanțe de plante și scutit de orice alte sucuri stricătoase; având un miros plăcut, excelent în producerea de zoale și totodată foarte spornic, de aceea să și folosește cu plăcere din partea multor familii, fiind recunoscut ca cel mai bun săpun.

**In câteva zile**

debitură de pe față pistruiele, petele de față, coșile, zgrăbunțele și curăță porii fundamentali, iar efectul lui sigur face

**să dispară**

toate necurătenile de piele, așa încât păstrează frumusețea fără defect și fără urme. Săpunul său renume e cunoscut în toată lumea în delatatura sa.

**PISTRUIELOR**

pe care le șterge pentru totdeauna. Prețul 70 bani. De căpătut în toate farmaciile și drogeriile. Pe lângă aceasta și Crema Margit, fiind ea necesară, în ligă A. I. cor., 2 cor. și Pudera Margit cor. I. 20. Producătorul: **Coloman de Földes, Farmacia Arad.**

În Sibiu, se căpătă în farmaciile: Carl Fritsch, Guido Fabritius, J. C. Molnár, Carl Müller, Carl Pöschel, Emil Wernerscher, Gustav Meltzer, fabrică de săpun și parfumerie și Carl Morscher, Bergerie, în Agulța la: V. Eröblich, în Sibiușoara la: A. V. Lingner, în Medias la: Josef Oberth.

Linia de navigațiune Triest **AUSTRO-AMERICANA**

Circulație directă de vapoare de poștă din

**TRIEST**

la

**NEWYORK și CANADA**

Biroul. **Budapest, VII., Thököly-ut 2. sz.** 1709

și la următoarele granițe:  
 Csáktornya: în apropierea părții;  
 Fiume: Via Negozianti 5.

**Cele mai frumoase**

**Illustrate**

Vederi din Sibiu, Porturi naționale, ilustrate artistic și pentru orice ocazii, apoi

**Hărții pentru serisori**

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și culori moderne se află, cu prețuri ieftine, la **Librăria dela**

**Foaia Poporului Sibiu**

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

**Izvorul „MADONNA” de Borszék**

apă minerală acra naturală fără conținut de fier.

Ca apă de cură se recomandă la îngreunări de mistuire, la suferințe de catar ale organelor de răsuflare și mistuire, la boala de oase, boala engleză (Rachits), boala de rărunchi și la îmbolnăviri de beșică. Vinul nu se tulbură la amestecare cu apă această.

Se căpătă în Sibiu la: Ludwig Fuchs și I. B. Misselbacher sen.

**Motoare** de benzin de oleiu și motoare „Diesel”

Garnituri complete de îmblățit.

Mori patentate, dela 2HP. în sus, cu cilindru.

liferază cu prețuri fără concurență sub condițiuni de plățire favorabile

**FERDINAND SALLER,** fabrică de motoare

**SIBIU,** Srada Franciscanilor Nr. 6.



Toate reparaturile, sfredelire de cilindre și reconstruire de motoare vechi se execută solid, conștient și ieftin.

**Depozit bogat sortat!**

**A. Henrich & W. Müller**

Prima fabrică de piele sibiană **Sibiu, Bachgasse Nr. 3-5,**

și recomandă fabricatele lor precum: tălpi pentru opinci din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivol cu margini și fără margini în diferite calități.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment la

- Părechi de opinci tălate pentru femei, bărbați și copii.
- Brandsohlkapsen și diferite bucăți de tălpi căruța.
- Piei de vacă de vachs, lucii sau și în pregătirea lor
- Pittlinguri de vachs,
- Kipse de vachs,
- Piei de vițel de vachs,
- Piei crepate de vachs, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxcauf, Chevreaux în diferite fărbi și fabricate. Piei de oale în fărbi diverse. Căptușeli de oale. Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pastofăritului și cismăritului și în calapode.

**Călcaie de gumă.**

Diverse lacuri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghetă (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide!

Fabricate propriu!

**Serviciu coulant exact!**

## SAM. WAGNER

Prima turnătorie de fier Sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier

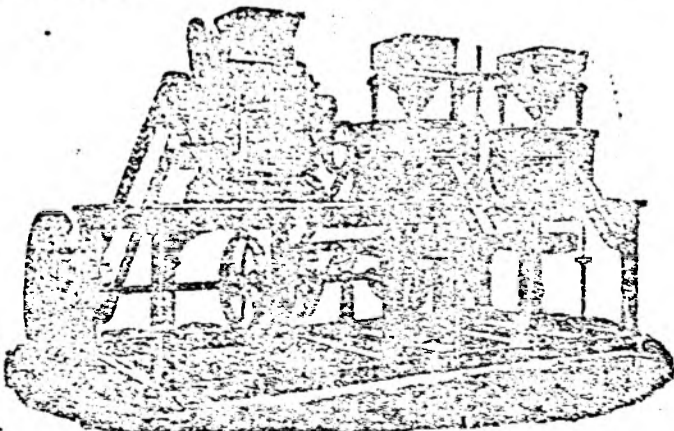
**Sibiu-Nagyvárad**

Târgul fânului Nr. 1

## Atențiune!

Doritorii de-ași procură mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și uelte agricole, mașini de lână, pivă pentru abate (postav) tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini precum și Traverse, Cement, Treștie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificării).

În bogata și bine asortata sa prăvălie de fier se găsește toate sculele pentru meseriași fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu



prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informa în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea celui obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

Cataloge se trimit gratis și franco.

# Hotel SAVOY

**BUDAPEST, VIII., József-körut 16 sz.**  
 edificare nouă și modernă, încălzire cu aer, apă caldă și rece în fiecare odale, lift ziua și noaptea.  
 Conducerea personală a proprietarului d-l RENDES ZSIDOR.  
 Odăi cu un pat, împreună cu încălzitul, luminatul și serviciul dela Cor. 3.—, cu două paturi dela Cor. 5.— în sus.  
 La petrecere mai îndelungată preț redus.  
 Sistem de penslune nou introdus, întreținerea zilnică cor. 4.—. — Odăi lunare cor 80.—

1842

**Cea mai bună apă pentru dinți.**

**500 coroane** plătesc acetuia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla va suferi iarăși de dureri de măsele sau care va mirosi rău din gură.  
**Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,**  
**WIEN, X., Goethegasse**

A se căpăta în toate farmaciile. — Să se ceară prețul apei de dinți alui Bartilla. Denunțări de falsificări vor fi bine platite. La licențiere unde nu se poate căpăta, trimite cu 7 sticle franco.

**Păziți-vă de rane spurcate!**

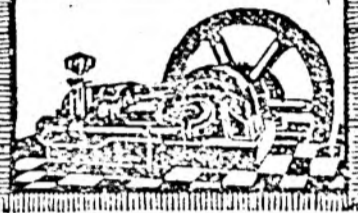
Cea mai renumită, de 40 ani în urmă de cazurificeră, veritabilă și antiseptică  
**Salba de casă de Praga**

este cel mai bun scut în contra tuturor necurătențiilor pielii, aprinderilor de răni, împiedecă durerile, vindecă sigur și repede și este în urma electului său excelent, probat în mal multe cazuri, o salbă a înătoare la boalele vesicătoare (un fel de herpes de piele), și care în urma bunății sale, n'ar trebui să lipsească din nici o casă.  
 Expedarea se face zilnic, pe lângă trimiterea banilor înainte, și costă: 1 doză 70 III., 4 doze cor. 3 16; 10 doze cor. 7 — și se trimite francate în toate stațiunile.

**B. FRAGNER,** Farmiser de casă c. și r. farmacia „La vulturul negru”, Praga, Kleinseite, Colțul dela Nerudacasse Nr. 211 — Depozit în farmaciile din Austro-Ungaria.

Toate părțile ambalajelor poartă marca scutită prin lege

Motoare Diesel de cele mai bune  
 Garanții Modality de cea mai bună calitate favorabile!



Renumitele **MOTOARE DIESEL** original „Kortling” felul construcției de stat sau culcat.  
**Motoare de gaz și benzin.** Garnituri de imbiatăit cu benzin și oleu brut. — Transportare proprie.  
 Noutate surprinzătoare! 1852  
**Motoare cu oleu brut** ca conducere de cap crucis.  
**Ignaz Gellert & Comp.** Inginer-Buro  
**Budapest, V., Kohary-utca 4.**  
 În Ungaria s'au literat spre cea mai mare îndestulare peste 100 motoare.  
 Să cereți expențar (ofert) gratis.

Banca generală de asigurare mutuală  
**„Transsylvania”**

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben) recomandă încheierea de

**asigurări pe viață** în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).  
 Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% —

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. — Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capit.

**Asigurări de foc** deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei”, sau plătit prin acest institut:

Pașube de incendiu . . . . .	K	5.755.858-27
Capitale asigurate pe viață . . . . .		5.635.828-12
În total a fost la Transsyl- asig. pe viață . . . . .		12.067.702-—
vanla la 31 Dec. 1913 asig. de foc . . . . .		144.436.368-—
Capital de fondare și rezerve . . . . .		2.696.458-—

Informațiunile și prospecte s'au dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile.  
 Persoane pricepute la afaceri de asigurare (acbițatori) cari au legături bune la orașe și la provinciile, s'au primeac la serviciu totdeauna la cele mai favorabile condiții.

**AGRICOLA** întreprindere de mașini agricole și motoare  
**BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9**



**Motoare** de oleu brut originale șvedlane și originale Diesel pentru instalațiunile de mori și pentru alte scopuri industriale.  
**Motoare** de benzin și oleu brut pentru garnituri de țierat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.  
**Se află pururea în depozit.**  
 Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și descrieri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.  
 — **Correspondență românească.** —

## 8 zile de probă

trimite la ori-și-cine cu rambursă dinu orologele de mal jos (în care timp se pot achimba ori cere banii retur) și anume:

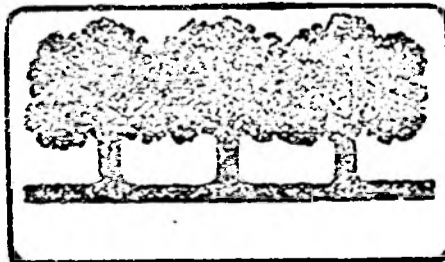
- Orologiu american de nichel. cor. 2-90
- patent Roskopf . . . . . cor. 3-—
- american Goldin . . . . . cor. 3-50
- de tren Roskopf . . . . . cor. 4-—
- Roskopf cu 2 capace . . . . . cor. 4-50
- lat . . . . . cor. 5-—
- cu 2 capace, imitație de argint . . . . . cor. 8-—
- de nur 11 carate . . . . . cor. 18-—
- original Omega . . . . . cor. 20-—
- deșteptător de concurență, 12 cm. înalt . . . . . cor. 2-—
- marca Junghaus . . . . . cor. 3-—
- cu cadran Radium . . . . . cor. 4-—
- Radium, cu 2 clopote . . . . . cor. 5-—
- cu muzică . . . . . cor. 8-—
- ndulă, 75 cm înalt . . . . . cor. 8-—
- cu sunet de clopot . . . . . cor. 10-—
- cu autorizat de muzică și baterie . . . . . cor. 14-—
- rotand cu deșteptător. . . . . cor. 6-—

Garanție pe 3 ani în scris. — Trimiterea prin rambursă.  
**Max Böhmel, WIEN, IV.,**  
**Margarethenstrasse 27/750**  
 1405 Lista de prețuri originală de fabrică se trimite gratis

≡ Berea albă și neagră din ≡  
**Bereria dela Trei-Stejari**  
 în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Acastă bere e cântată și se beac cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate



Că berea noastră e foarte căutăată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu

## MOBILE

lucrate solid și conștientos

### EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile  
**SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37**

Specialist în:  
 mobile de tot felul pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni



— Telefon Nr. 47 —  
 cu legătură în com. întreg

**Atelier propriu de tapiserie**  
 Se lucrează după planuri artistice

**La comanda** dela orice firme, despre care ai aflat din Foate, **să amintesti** totdeauna, că ai cești inseratul respectiv în **„Foaia Poporului”** ca astfel să îți servești bine, gabrie și